

Årsrapport 2023

Årsrapport 2023

Fair Play Bygg Oslo og omegn

Tekst og redaksjon: Lars Mamen

Design og ombrekking: Carsten Høgenhoff

Forsidefoto: Fair Play Bygg Oslo og omegn

Fotograf illustrasjonsfoto når ikke annet er nevnt: Håvard Sæbø

Illustrasjonsfoto er ikke knyttet til sakene som omtales i artiklene

Papir: 250 gr. Edixion offset & 100 gr. Edixion offset

Trykk: BK Grafisk AS

Stiftelsen LO Media

Innhold

2023 – Grovare a-krim og strategiske trugselaktører	2
Vi bygger landet	6
2023 i tall – statistikk	8
Fair Play Bygg Oslo og omegns organisasjon	12
Falske dokument og bedrageri	14
ID-tyveri som samfunnproblem	18
Remi-nettverket	23
«Dynastiet» – Eiendomsbaronene	27
Farleg arbeid i høgda	33
Fair Play Bygg komplementerer Bane NORs arbeid	36
Åtte varsel om telekombransjen i 2023	40
Oppsøkende svindlere	42
Ukrainske «Jan» blir utsatt for lønnsstyveri	44
Medlemmer og støttemedlemmer	47
Nyttige lenker	48
 <i>Case 1–7 er utdrag fra våre varsler til A-krimsentret i Oslo. De har ikke sammenheng med tekstene for øvrig.</i>	
 Case 1: Varsel til Finanstilsynet om regnskapsfører	5
Case 2: Hamid – lærlingen som blir ID-svindlet	21
Case 3: Lønnstjueri og underslag	31
Case 4: Russiske oligarkar etablerer virksomhet i Norge	35
Case 5: Lønstjuveri, avskjed og trugsmål	37
Case 6: Ulovlig solcellemontasje	39
Case 7: Byggjeplasser der det blir omsett og brukt narkotika og tilsette som ikkje får rett løn	41

2023 - Grovare a-krim og strategiske trugselaktører

Av Lars Mamen, dagleg leiar i Fair Play Bygg Oslo og omegn

Året 2023 har for Fair Play Bygg Oslo og omegn vore prega av stor aktivitet. Vi fekk på slutten av 2022 tilsett fleire dyktige nye medarbeidarar, og det er no tre tilsette på Oslo-kontoret og ein på Østfold-kontoret i Sarpsborg.

Desse auka ressursane har ikkje ført til stor auke i tal saker vi har rapportert inn til tilsynsetatane som Skatteetaten, Arbeidstilsynet, NAV og Politiet, men vi har heller brukt større delar av vår kapasitet til å undersøkje sakene våre grundigare – gå djupare ned i materien ved fleire møte med kjeldene, fleire besøk på byggeplassar og innkvarteringsadresser, samtaler med konkursbu, journalistar, tilsette i etatane, oppdragsgjevarar og andre med opplysningar som kan kaste lys over dei sakene vi arbeider med. Dette arbeidet har ført til at vi har fått eit anna bilete av kriminaliteten i byggenæringa og arbeidslivet generelt. Kriminalitetsbiletet er at saker med lønstjuveri dominerer, men at dei som profitterer på lønstjuveriet, bakmennene, ofte er multikriminelle som også driv bedrageri og andre former for økonomisk kriminalitet. Ein del av desse trugselaktørane er også engasjert i narkotika, torpedoverksemd og menneskehandel, og er viljuge til å bruke press og vald for å beskytte den kriminelle profitten.

Gjennom vårt arbeid i 2023 har vi avdekt trugselaktørar som samarbeider med sterke russiske

interessar. Aktørar i eigebransjen som grovt utnyttar arbeidstakarar og har sugerøyr ned i statskassa ved at dei har fått offentlege aktørar inn som leigetakarar. Tilsette som er henta til Noreg med visum for arbeid i fiske, men som er sett i arbeid med reinhald av anleggsmaskiner under elendige forhold og vart grovt utnyttat.

Fleire tilfelle av ID-misbruk og ID-tjuveri og grove bedragerisaker.

Bak desse sakene er det mange skjebnar – hundrevis av arbeidstakarar er snytt for løna, blitt truga, utsett for vald, grovt utnyttat eller påført gjeld. Det er opprørande at dette skjer i Noreg. Personleg blir eg skremd av kor lett det er å utnytte folks ID og opprette firma, ta opp lån, bruke andre som stråmenn eller drive trygdesvindele. Etter mitt skjønn er ID-tjuveri den moderne forma for slaveri – kyniske bakmenn kan hente ut enorme verdiar ved å misbruke identiteten til personar dei har kontroll over.

Vi i Fair Play Bygg treng langsiktig finansiering for å drive vårt arbeid. Arbeidet mot a-krim kan ikkje vera salderingspostar i kommunale budsjettet, men også næringslivet må i større grad bidra til

Lars Mamen

” Ein del av desse trugselaktørane er også engasjert i narkotika, torpedo- verksemd, menneskehandel, og er viljuge til å bruke press og vald for å beskytte den kriminelle profitten.

“

dette arbeidet. Å redusere handlingsrommet for dei kriminelle trugselaktørane må vera av interesse for heile den seriøse delen av byggjenæringa.

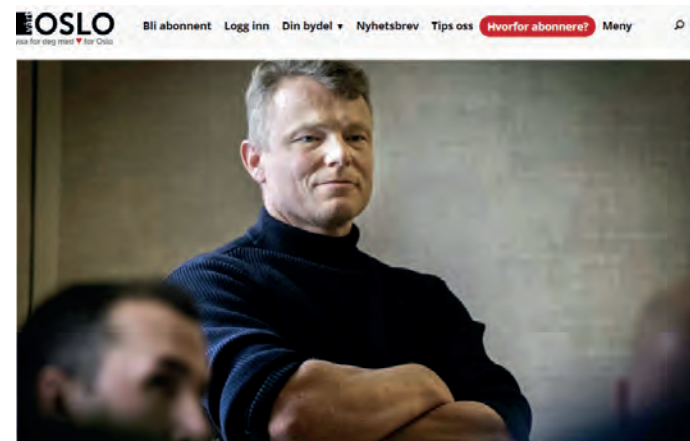
Det er behov for fleire verktøy i verktøykassa for å stanse a-krim. Blant anna er det behov for ein ny paragraf om grov utnytting i rommet mellom lønstjuveri (§ 395,396) og menneskehandel (§257, 258) i straffeloven. Det er også viktig at Arbeidstilsynet får høve til å kunne kontrollere lønsopplysningar når dei gjennomfører kontrollar – i dag må Arbeidstilsynet, som har ansvaret for å kontrollere regelverket om minsteløn, vente til arbeidsgivar sender inn timelister og lønsslippar, med risiko for at arbeidsgjevar tilpassar opplysningane. Men opplysningane ligg tilgjengeleg hos Skatteetaten. Dersom Arbeidstilsynet får tilgang på løns- og kontoopplysningar, kan dei i «sanntid» sjekke om arbeidsgjevar betalar korrekt løn.

Det er også positive ting som skjer. Blant anna vil eg trekkje fram prosjektet «Tettpå» som er rådgjeving om kjøp av seriøse handverkstenester til huseigarar. Dette prosjektet er utvida til banknæringa. Bank og finansnæringa i Noreg er i ei særstilling til å påverke byggjeprojekt. Alle må ha banklån før dei sett spaden i jorda, og dersom dei får klare råd frå banken om korleis dei skal finne seriøse handverkarar, kan ein stanse mykje a-krim i privatmarknaden.

Det aller meste av byggjenæringa i Noreg er seriøs – det er nokre kriminelle aktørar som øydelegg for alle andre. Dersom etatane får «tatt ut» desse sentrale trugselaktør-

ane, dersom det seriøse næringslivet sluttar å kjøpe tenester av desse, og ikkje minst dersom arbeidstakarane som blir utnytta i dei kriminelle nettverka får informasjon om tipskanalar, rettar i arbeidslivet og kompetanse (fagbrev og norskkunnskap). Og dersom bank- og finansnæringa tek større samfunnsansvar og unngår å gje lån, forsikring og bankkonto til kriminelle aktørar, kan ein koma langt i å stengje næringslivet for kriminalitet.

Her er løysinga på problemet om kriminalitet i byggjenæringa. Seriøse aktørar i byggje- og eigedomsnæringa må ta større ansvar, etatane må få fleire verkemiddel, betre samarbeid mellom ideelle organisasjonar og etatane og ikkje minst må arbeidstakarane som blir utnytta bli tatt på alvor. Arbeidstakarane må få bistand med å bryte med dei kriminelle miljøa og tilbod om kompetanseheving gjennom fag- og sveinebrev – slik kan dei bli attraktiv arbeidskraft for den seriøse delen av byggjenæringa.

Byrådet vil kutte støtte til organisasjon som bekjemper arbeidslivskriminalitet: – Dramatisk for oss

– Vi frykter at kriminalitet i arbeidslivet vil øke i 2024 som følge av nedgang i sysselsettingen og økte kostnader. Går disse kuttene gjennom vil det gå utover arbeidet med å forebygge og stanse arbeidslivskriminalitet og utnytting i arbeidslivet.

Vårt Oslo
16. november 2023

Nå skal Arbeidstilsynet få ta beslag i hemmelige dokumenter

Stortinget bønhører Arbeidstilsynets kontrollører. Nå skal de få ta beslag i dokumenter som firmaer ikke vil vise frem.

Ansatte ved Arbeidstilsynets kontor i Tromsø er klar til å rydde opp i arbeidslivet. Fra venstre: Hans Petter Nilsen (rådgiver), Vivian Mikalsen (jurist), Maria Sørensen (seniorinspektør), Bjørnar Prytz (seniorrådgiver) og Judith Eliza Maan (seniorinspektør).

FOTO: MATHIAS SOMMERSETH KJELLMO / NRK

Øyvind Gustavsen
Journalist

Vi rapporterer fra Tromsø

Publisert 22. feb. 2023 kl. 21:56
Oppdatert 27. feb. 2023 kl. 14:50

Aftenposten

Nyheter Oslo Meninger A-magasinet Vink E-avis

Politi­høgskolelektor kritiserer regjeringens prestisjeprojekt: - Lar bakkemennene slippe unna

Mener myndighetene er for opptatt av måltall og for lite opptatt av å ta bakkemennene.

Arbeidslivskriminalitet kan foregå i mange former og ulike bransjer. Illustrasjonsbilde av Oslo. Foto: Torstein Bøe / NTB

Aftenposten
27. februar 2023

NRK
22. februar 2023

Varsel til Finanstilsynet om regnskapsførere

Case 1

Tidlig i februar 2023 deltok Fair Play Bygg Oslo og omegn på et møte hos Frelsesarmeens Migrasjons­sen­ter hvor vi møtte åtte arbeidstakere som tidligere var ansatt i samme virksomhet. De fortalte om arbeid opp mot 300 timer per måned, overtidstillegg som ikke ble betalt og ulovlig lønnstrekking. Ingen skal ha mottatt lønns­slipper. De har utført arbeid på flere store hotell og andre adresser i Oslo sentrum. Fair Play Bygg varslet A-krim­sen­teret i Oslo, Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Politi.

Et par måneder senere blir Fair Play Bygg kontaktet av en ny arbeidstaker ansatt i samme virksomhet. Vi får tilsendt timelister, arbeidskontrakter og husleiekontrakt. Arbeidstaker beskriver lignende forhold som arbeiderne vi møtte på Migrasjons­sen­teret. Vi får i tillegg opplysninger om innkvartering, med dårlige boforhold og rengjøring. Boligen skal være overfylt og farlig. Vi varslet på nytt til de samme etatene, men denne gangen også brannvesenet.

På bakgrunn av opplysninger mottatt om virksomheten sendte vi varsel til Finanstilsynet om regnskapsførere for virksomheten. Vi mistenkte at de fikk bistand fra regnskapsførere til drifta. Ved gjennomgang av klientlistene til regnskapsførere ser vi flere virksomheter kjent for Fair Play Bygg. Regnskapsførere har et stort antall klienter med svært få ansatte.

Finanstilsynet gjennomført tilsyn i etterkant av vårt varsel. Tilsynet avdekket alvorlige mangler i regnskaps­sen­skapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket og fattet vedtak om overtredelsesgebyr.

Vi bygger landet

Av Robert Steen, styreleder i Fair Play Bygg Oslo og omegn

Foto: Byggmesteren

Styreleder Robert Steen

«Sleggene synger og hamrene slår/ Hør, kamerater den sangen er vår» heter det i ei vise. Disse linjene er fra «Samholdssangen», skrevet av Arne Paasche Aasen på 30-tallet. Jeg har gode minner fra denne sangen, en populær sang i arbeiderrørsla i min oppvekst. Jeg var nok genetisk påvirket av både foreldre og besteforeldre. Min generasjon tenkte nok at dette var historisk materiale, fra de harde tredve-åra, et klassesamfunn Norge hadde utvikla seg bort fra, lagt langt bak oss. Men sangen handler også om samholdet en vil oppleve når en reiser et byggverk og bygger et samfunn sammen. Gleden av samhold og felles arbeid for familien og for fellesskapet.

Samfunnet som blei skapt i etterkrigstida er beskrevet som et klassekompromiss mellom arbeidsgivernes og næringslivets interesser om forutsigbarhet og styringsrett, statens behov for utvikling av samfunnet og arbeiderklassens interesser om levekårsheving og demokrati. Det har vært bred enighet om dette prosjektet som har vært en suksess, og utviklet velferdsstaten slik vi kjenner den i dag.

Velferdsstaten/samfunnet som sikrer oss alle fra vugge til grav. Både som barn, forelder og pårørende har jeg sjølt fått nytte godt av hva fellesskapet bruker av ressurser for å sikre syke og eldre verdighet og omsorg ved ulike behov gjennom liv som sjeldent er helt A4.

Velferdsstaten finansieres av oss alle gjennom bidrag (eller skatt) på arbeid og verdiskapning i Norge. Dette er en del av samfunnskontrakten staten har inngått med lønsmottakere og arbeidsgivere. Denne kontrakten har her i Norge en større oppslutning enn noe annet sted i verden – skatteinntektene går til velferd, helse, omsorg, skoler, veier, trygder, forsvar og så videre, goder vi alle har bruk for.

Men samfunnskontrakten vår er ingen naturlov. Hva skjer når en betydelig del av arbeidslivet ikke er lojale overfor denne samfunnskontrakten? Fair Play Bygg Oslo og omegn har dokumentert 247 saker med arbeidslivskriminalitet i 2023. Trygdebedrageri, lånebedrageri, konkursbedrageri, lønnsstyveri, arbeidsskader, hvitvasking, vold, menneskehandel og velferdskriminalitet. Og dette er nok dessverre bare toppen av et mye større isfjell. Dersom aktører slipper unna sitt ansvar blir hele velferdssamfunnet satt i fare. Vi er heldigvis ikke der ennå, men med et mer åpent globalt samfunn hvor den norske samfunnskontrakten ikke er like sterkt respektert, så kan vi fort komme dit. I så måte er i bunn og grunn arbeidet Fair Play Bygg Oslo og omegn legger ned et forsvar for selve velferdsstaten.

”

I så måte er i bunn
og grunn arbeidet
Fair Play Bygg Oslo og omegn
legger ned et forsvar for
selve velferdsstaten.

“

Jeg er dypt imponert og stolt av de resultatene Hanna, Maren, Tor og Lars skaper for vårt samfunn med de få ressursene Fair Play Bygg Oslo og omegn rår over. Mange saker blir satt på dagsorden, kriminelle nettverk blir avslørt og etatene i a-krim samarbeidet får god og verdifull etterretning som danner grunnlag for ulike tiltak som stans, straff til lovbrytere, hjelp til sårbare arbeidstakere eller danner grunnlag for utvikling av ny og god politikk.

Her nyter vi alle godt av en uvurderlig innsats utført på en ekstremt kostnadseffektiv måte! Jeg håper at denne innsatsen blir lagt merke til av politikerne i Oslo, Akershus, Østfold og Buskerud når budsjettene skal vedtas. Det kan fort bli svært dyrt for kommunene og velferdssamfunnet vårt om offentlig sektor ikke prioriterer arbeidet og støtter opp om arbeidet mot a-krim og sosial dumping. Årets budsjettvedtak i en rekke bystyre og kommunestyre var i så måte noe skremmende.

De siste linjene i Samholdsangen kan tåle å bli sunget på nytt. Fair Play Bygg har vist oss det kyniske arbeidslivet som ikke tar hensyn til lovreguleringer, velferdssamfunnet, arbeidernes velferd, helse og verdighet. Et samfunn som vi har lagt bak oss og som vi ikke ønsker tilbake: *«Ingen skal tryggle med bøyet rygg, / alle skal heve sin daglønn trygg. / Sangen om samhold, vår egen sang, / syng den for framtidens Norge!»*

Rådgiver og sosisonom Maren Ambie Stinssen i Fair Play Bygg Oslo og omegn med daglig leder Lars Mamen i Fair Play Bygg. (Foto: Byggmesteren)

Stolte av årets arbeid i Fair Play Bygg Norge

– I 2022 sendte Fair Play Bygg Norge hele 812 varslere om a-krim til myndighetene. I år skal vi sørge for at enda flere lønnsstyver og arbeidskriminelle mislykkes, sier daglig leder Lars Mamen på Årskonferansen.

Byggmesteren
3. mars 2023

2023 i tall

Hele 49 prosent av sakene har elementer av lønnsstyveri i seg

Hele 247 varsler sendte Fair Play Bygg Oslo og omegn i 2023. Lønnsstyveri er stadig den største kategorien. Det er element av lønnsstyveri i omtrent halvparten av varslene.

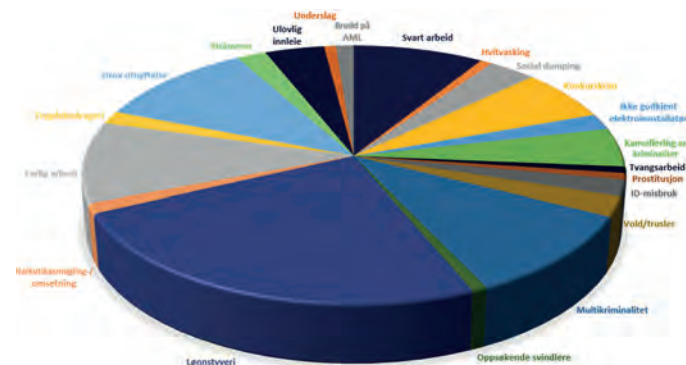
I 2023 sendte Fair Play Bygg Oslo og omegn 247 varsler om a-krim til offentlige etater, tallet inkluderer 39 varsler fra Fair Play Bygg Østfold. Det er en økning fra 225 varsler i 2022. Til sammen er det gjennom Fair Play Bygg Norge-samarbeidet levert 846 varsler om arbeidslivskriminalitet, som er en økning fra 812 varsler i 2022.¹

Hva varsler vi om?

Det er innenfor kategoriene lønnsstyveri, grov utnyttelse, multikriminalitet og farlig arbeid Fair Play Bygg Oslo og omegn har hatt flest saker i 2023. Til sammen ble det sendt 138 varsler innen disse fire kategoriene. Hovedvekten av tipsene vi mottar omhandler lønnsstyveri. Av 247 saker er 60 saker kategorisert som rene lønnsstyveri-saker.

Det er derimot langt flere saker som omhandler lønnsstyveri enn de rene lønnsstyveri-sakene som framkommer av illustrasjon 1. Ved gjennomgang av saker for 2023 ser vi at det til sammen er 49 % av sakene som har elementer av lønnsstyveri. Dette er ofte de mer alvorlige sakene hvor det er snakk om grov utnyttelse. Vi ser at lønnsstyveri er særlig utbredt i virksomheter som også bryter andre regelverk som HMS-forskrifter, skatt- og avgiftsregler og andre lovverk.

Vi ser en dobling av saker på farlig arbeid i 2023. 10 % gjaldt saker hvor det kun er farlig arbeid vi har fått informasjon om. Det vil typisk være tips om usikret arbeid i høyden. På samme måte som med lønnsstyveri er det flere saker som omhandler manglende sikkerhet og brudd på HMS selv om dette ikke er hovedindikatoren.

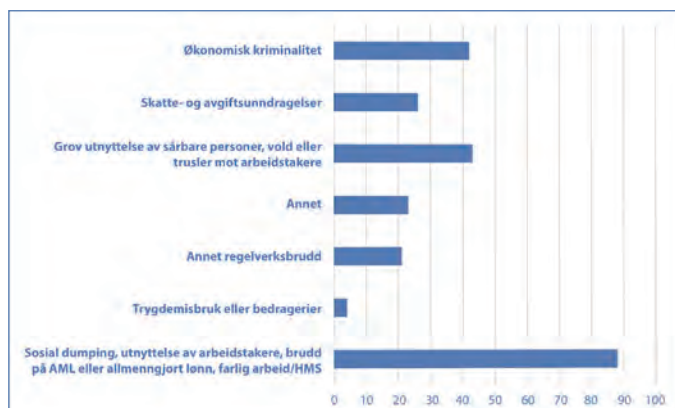
Ill. 1. Sektordiagram med 21 kategorier a-krim sendt av Fair Play Bygg Oslo og omegn i 2023

Multikriminalitet, hvor det begås flere typer kriminalitet, ble i 2022 skilt ut som en egen kategori. Fra 13 saker i 2022 har vi i år hatt 26 saker kategorisert som multikriminalitet. Økningen henger sammen med arbeid med kriminelle nettverk og bedragerisakene, som omtales i denne årsrapporten.

Vi valgte å skille ut grov utnyttelse som egen kategori i 2023 da vi så behovet for det med tanke på alvorlighetsgrad. Vi har derfor ikke sammenligningsgrunnlag fra tidligere år, men ser det som betydelig at saker med grov utnyttelse resulterte i 27 varsler. Som det kommer frem av denne årsrapporten, har Fair Play Bygg Oslo og omegn satt av store ressurser til flere tunge saker i denne kategorien.

I tips-skjemaene vi sender til etatene brukes kategoriene i ill. 2. Her samles flere kategorier og på den måten kan de som mottar varslet raskt se hva tipset omhandler.

¹ Fair Play Bygg Norge er en paraplyorganisasjon der Fair Play Bygg Oslo og omegn, Fair Play Agder, Fair Play Bygg Rogaland, Fair Play Bygg og Anlegg Vestland, Byggebransjens Uropatrolje og Fair Play Bygg og Anlegg Nordland samarbeider.

III. 2. Kategorier i tips-skjemaene som sendes til etatene

Sorterer vi etter disse kategoriene ser vi at «Sosial dumping, utnyttelse av arbeidstakere, brudd på AML eller allmenngjort lønn, farlig arbeid/HMS» er benyttet flest ganger.

I mange saker vil det være forhold som gjør at flere kategorier blir benyttet i samme varsel. Vi har gjennom året jobbet med flere omfattende og tidkrevende saker, og saker av denne typen utløser flere varsler på samme virksomhet i de ulike kategoriene.

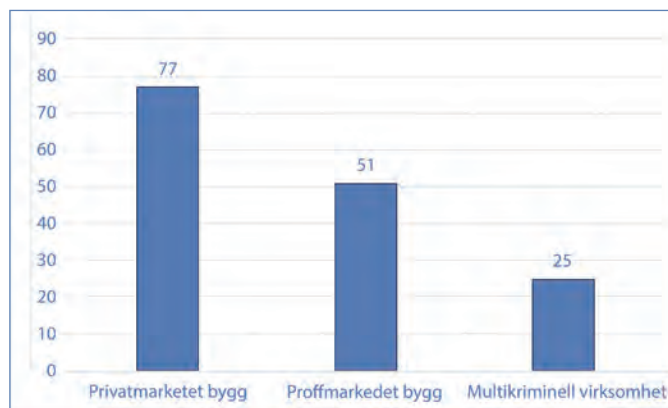
Bransjer

Varsler om virksomheter med bransje i byggenæringa er tydelig størst. Det er 31 % som faller inn under privatmarkedet i bygg og 20 % som faller inn under proffmarkedet i bygg og anlegg. Disse utgjør de to største bransjene, etterfulgt av multikriminell virksomhet på 10 %. Multikriminell virksomhet er betegnelse på en aktør som oppretter et legalt foretak med hensikt å drive kriminalitet, typisk bedrageri, ID-tyveri, hvitvasking og har koblinger med andre kriminelle miljø.

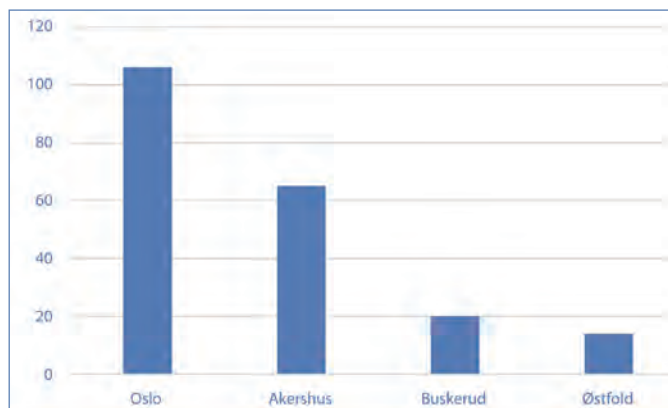
En rekke andre bransjer gjelder varsler relatert til virksomheter i byggenæringa, som i de tilfeller hvor vi varsler om for eksempel et regnskapsfirma. Vi ser fortsatt at tips til Fair Play Bygg kommer fra en rekke andre utsatte bransjer, som vi behandler på lik linje uavhengig av bransje.

Hvem mottar vi tips fra?

Fair Play Bygg Oslo og omegn mottar tips fra en rekke ulike

III. 3. Varsler fordelt etter bransje

III. 4. Geografisk fordeling av Fair Play Oslo og omegns tips

kilder. Tipsskjemaet på Fair Play Bygg Oslo og omegn sine nettsider kan benyttes av alle som sitter på informasjon om a-krim. Størst andel tips kommer inn gjennom dette skjemaet.

I år ser vi at antall tips fra arbeidstakere selv som sender oss informasjon om nåværende eller tidligere arbeidsgiver har økt. Ved hele 19 % av innsendte varsler var kilden arbeidstaker.

Som tidligere år mottar vi mange tips fra ideelle organisasjoner, som Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon. I 2023 utgjorde varsler basert på disse kildene 17 %.

Vi ser en endring fra fjoråret at våre egne undersøkelser har generert et stort antall saker. 15 % av varslene sendt er basert på egne undersøkelser. Dette henger sammen med økte ressurser og undersøkelser rundt større nettverk som har gitt grunnlag for flere varsler.

I tillegg, mottar vi tips fra publikum, bedrifter, arbeidstakerorganisasjoner og arbeidsgiverorganisasjoner.

Kun 9 % av tipsene vi mottok i 2023 er sendt inn anonymt.

Hvor er bedriftene registrert?

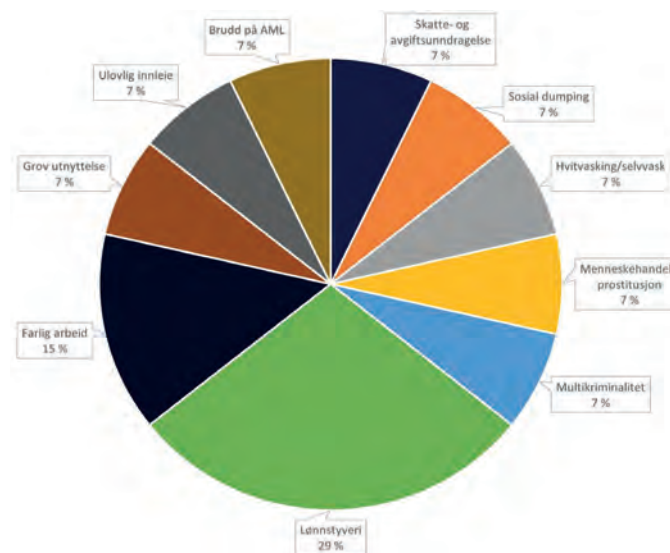
Totalt gjennom 2023 er det sendt varsler på arbeidsplasser i 52 ulike kommuner og 12 fylker. Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold er de områdene hvor Fair Play Bygg Oslo og omegn har hatt flest saker i 2023. I Oslo er det sendt 106 varsler, 64 i Akershus, 20 i Buskerud og 14 i Østfold. Denne statistikken baserer seg på hvor bedriften er registrert, selve arbeidsstedet kan være et annet sted.

Hva skjer med varslene?

Fair Play Bygg Oslo og omegn sender varsel til flere ulike etater som samarbeider i A-krimsentrene. Vi sender også enkelte varsler til andre offentlige kontrolletater og offentlige byggherrer. Flere av våre varsler har endt med at bedriftene har fått tilsyn fra en eller flere kontrolletater, fått pålegg som har ført til endret praksis, blitt stanset, fått tvangsutlegg fra Skatteetaten, gebyr eller mulkt fra Arbeidstilsynet og/eller andre etater. Offentlige byggherrer bruker varsler fra Fair Play Bygg til å vurdere om bedrifter bør utestenges fra anbudskonkurranser eller offentlige oppdrag.

Arbeidstilsynet har i 2023 gjennomført tilsyn i etterkant av innsendt varsel fra Fair Play Bygg Oslo og omegn i minst 33 tilfeller. Vi ser at det er flere tilsyn og reaksjoner ved virksomheter som vi varslet om tidlig i 2023, enn virksomhetene vi varslet om siste halvdel av året. Vi går ut fra at tallet er høyere ettersom det både tar tid før dokumenter publiseres og før tips sendt på slutten av året blir fulgt opp.

Av 183 bedrifter Fair Play Bygg Oslo og omegn varslet om i løpet av året, er det 26 % som er konkurs ved slutten av januar 2024. Tar vi med virksomheter som er slettet og oppløst utgjør det 32 % av bedriftene Fair Play Bygg varslet om i 2023. Det er tydelig at for virksomheter vi varslet om tidlig

Ill. 5. Varsler på virksomheter registrert i Østfold 2023, fordelt på hovedkategorier

på året er det flere som er konkurs enn de virksomhetene vi varslet om mot slutten av året.

Vi mottar ofte tips om de samme bedriftene flere ganger med ny informasjon, derfor er antall bedrifter ulikt fra antall varsler. I 2023 er seks varsler sendt uten hverken navn på bedrift eller organisasjonsnummer. Dette er ofte varsler på byggeplassadresser eller innkvarteringsadresser, nettverk eller personer. Vi har derfor ikke mulighet til å følge opp virksomhetene på samme måte.

Fair Play Bygg får tilbakemelding fra andre etater enn Arbeidstilsynet om aktivitet, kontroller eller saker som er opprettet på bakgrunn av våre varsler. Men på grunn av personvern hensyn og regler om taushetsplikt kan ikke etater som Politi, Toll, eller Skatteetaten gi konkrete tilbakemeldinger på saker på samme måte som vi kan finne i Arbeidstilsynets offentlige postlister.

Fair Play by 2025

Fair Play by 2025

Fair Play by 2025

Foto: Erik Mamen

Fair Play Bygg Oslo og omegns organisasjon

Fair Play Bygg Oslo og omegn er en organisasjon med formål å arbeide for en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår. Vi arbeider for at bygg- anlegg- og elektronæringen skal bli en attraktiv næring med gode arbeidsforhold, faste ansettelse, kompetanseheving, lærlingeordning og faglærte arbeidstakere.

Formålet skal oppnås gjennom å:

- Avdekke, dokumentere og synliggjøre a-krim i næringen
- Rapportere om a-krim og uønsket aktivitet i arbeidslivet til myndighetene
- Informere arbeidstakere om rettigheter og plikter i arbeidslivet
- Påvirke markedet, myndigheter, private og offentlige byggherrer til å unngå useriøse og kriminelle aktører i næringen
- Styrke seriøse bedrifters stilling, bidra til å gjøre faste ansettelse, faglærte, fagopplæring og organisert arbeidsliv til et konkurransefortrinn

Fair Play Bygg Oslo og omegn er en medlemsforening der arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner innen byggenæringa kan stå som medlemmer. Bedrifter, lag, foreninger kan bli støttemedlemmer av Fair Play Bygg Oslo og omegn.

Styret:

Styreleder:	Robert Steen
Nestleder:	Anna Marion Persch
Styremedlemmer:	Joachim Espe, Tommy Skauen, Morten Svendsen, Frank Pedersen, Stig Hansen
Varamedlemmer:	Silje Skullerud, Rune Borgersen, Harald Hansen

Administrasjonen:

Daglig leder:	Lars Mamen
Fagleder A-krim:	Hanna Kjemprud
Avdelingsleder Fair Play Bygg Østfold:	Tor Østensvig
Rådgiver:	Maren Amble Stinessen

Foto: Svein Jørgen Kjemner Johansen

Trine Amundsen

Gjennom samarbeidet med Fair Play Bygg får Utviklings- og kompetanseetaten verdifull informasjon om arbeidslivskriminalitet innen byggenæringen. Samarbeidet er et viktig bidrag inn i kommunens kontinuerlige arbeid med å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping på kommunens kontrakter.

Trine Amundsen, Teamleder Ansvarlig arbeidsliv, Utviklings- og kompetanseetaten, Oslo kommune

På motstående side, fra venstre: Lars Mamen, daglig leder i Fair Play Bygg Oslo og omegn, Tor Østensvig, avdelingsleder i Fair Play Bygg Østfold, Maren Amble Stinessen, rådgiver i Fair Play Bygg Oslo og omegn, og Hanna Kjemprud, fagleder Fair Play Bygg Oslo og omegn

Falske dokument og bedrageri

Kriminelle bruker fiktive rekneskap og stråmenn for skaffe seg kreditt

Falske og fiktive dokument blir godkjent hos Brønnøysundregistrene. Kriminelle svindlarar har oppdaga dette og bruker fiktive rekneskap og stråmenn for å skaffe seg kreditt på byggjevarer, bilar og luksusforbruk. Varene blir aldri betalt og bedrageriene ikkje straffeforfølgt.

Fair Play Bygg Oslo og omegn har sendt ei rekkje varsel på firma som driver slik svindel. Nokre blir slått konkurs, men greier å drive med svindel av mange kreditorar før konkurser inntre.

Sommaren 2023 fekk vi fleire tips frå Lars-Henrik Andresen i Oslo VVS, ein leverandør av baderom og røyrleggjarutstyr. Det dreidde seg om firma som tok ut varer for store summer, men ikkje betalte. Eit av desse var Kommunal Utvikling.

Kommunal Utvikling skifta dagleg leiar og styre 21.12.2022. 25. januar 2023 skifta bedrifta på nytt styret, dagleg leiar, forretningsadresse og namn. Den 20. februar vart det sendt inn nye årsrekneskap for rekneskapsåra 2019, 2020 og 2021 som alle viste pene overskot

Rekneskap i Kommunal Utvikling AS (1000 kr):

Post / År	2021	2020	2019
Sum driftsinnt.	5 612	4 329	4 266
Driftsresultat	1 754	1 556	524
Ord. res. før skatt	1 755	1 558	524
Sum eiend.	4 956	4 062	3 620

På bakgrunn av desse tala vart det søkt om kreditt og tatt ut ei rekkje byggjevarer. Både Optimera, Brødrene Dahl, Telenor, leverandørar av naturstein, drivstoff, kvitevarer, måling og overnatting står på lista over kreditorar som

Bedragerimetoden

- Steg 1: Finn ein stråmann som kan stå som dagleg leiar, styreleiar og aksjeeigar
- Steg 2: Finn eit firma med minst tre års historie og kjøp dette med hjelp av stråmann
- Steg 3: Send inn nye rekneskap som tyder på god økonomi
- Steg 4: Søk om kreditt og ta ut byggjevarer, bilar og forbruksvarer
- Steg 5: Bruk byggjevarene på eit oppussingsobjekt, sel bilar, verktøy og andre varer i det kriminelle miljøet

Resultat: Bakmannen får ein kvitvaska profitt og stråmannen får ansvaret for bedrageriet. Politiet vil truleg ikkje etterforske saka.

ikkje har fått betalt for varene Kommunal utvikling henta ut. Berre Oslo VVS hadde 400 000 uteståande hos kunden.

I tillegg fekk vi informasjon om at fleire tilsette i Kommunal Utvikling hadde søkt om lån til diverse bruktbilar med lønsslipp frå Kommunal utvikling som dokumentasjon på inntekt.

Fair Play Bygg varsla Skatteetaten og politiet om fiktive

”

Det er ikke mulig å finne pengene til kreditorene her. Det er «all gone», sier advokaten til Dagens Næringsliv.

“

rekneskap om misbruk av kreditt ved Kommunal Utvikling 3. juni . Den 15. august blir Kommunal Utvikling slått konkurs.

Bustyrar Claus R. Flinder i konkursbuet etter Kommunal Utvikling uttaler til Dagens Næringsliv¹ at det er meldt inn krav i buet på 6 millionar, men:

- *Det er ikke mulig å finne penger til kreditorene her. Det er «all gone», seier advokaten til Dagens Næringsliv.*

Eit anna føretak Fair Play Bygg har varsla på er Scandia Bygg frå Fjellhamar, omtalt i same sak i DN. Også dette føretaket sendte inn tre årsrekneskap på same dato, 8. november 2021. Den 1. november hadde selskapet fått nytt styre og dagleg leiar, ein og same person. Gjennom dette firmaet har bakmenn greidd å hente ut varer for 12 millionar, opplyser bustyrar Ole Edward Hagen til Dagens Næringsliv. Lista over kreditorar er lang og omfattar blant anna ulike leverandørar av byggjevarer, bankar, fondet for regionale verneombod, ulike kvitevarer, ein bokhandel, ca. 11 000 til Peppes Pizza og heile 30 000 til Vinmonopolet.

Etter varsel frå Fair Play Bygg blir føretaket tvangsopp-løyst og avvikla.

Fair Play Bygg får i slutten av juni ein ny e-post frå Oslo VVS senter. Her kjem det fram at Laateef Holding også

¹ Dagens Næringsliv 19. januar 2023

Daglig leder i Oslo VVS Senter, Lars-Henrik Andresen. Foto: Marius Lysø

Selskaper henter ut byggevarer for store summer uten å betale - advarer bransjeaktører mot metoden

Publisert 06.07.2023 11:52 – Oppdatert 06.07.2023 15:40

Et selskap sendte inn fire årsregnskap til godkjenning i april, og har i år allerede hentet varer for til sammen mange hundre tusen kroner hos leverandører som Byggmakker, Power, Oslo VVS Senter og

Byggeindustrien, 6. juli 2023

driv med svindel av byggjevarer. Føretaket har same modus, det er sendt inn nye rekneskap etter at det er føretatt eit skifte av dagleg leiar og styre. Bedrifta får innvilga

kreditt og hentar raskt ut varer for store summar, for det meste byggjeverer.

Men no har Fair Play Bygg etablert eit samarbeid med andre byggjevereleverandørar som også har blitt svindla. Vi får greie på at Lateef Holding har fått levert eit lass med takstein frå ein byggevereleverandør til Skedsmokorset. Taksteinen var bestilt til ein adresse, men der vart sjåføren møtt av ein mann som informerte om at varene skulle leverast til ei anna adresse i nærleiken. Taksteinen vart levert, men sjåføren vart mistenksam og noterte ned denne adressa. Det viste seg at på denne adressa var det montert varer for 320 000 som var henta ut frå Oslo VVS senter.

Lars-Henrik Andresen i Oslo VVS senter er fortvila over at politiet ikkje gjer noko med sakene. Men no har han lært og gir ikkje kreditt til føretak som har levert nye årsrekneskap:

– Takk til Fair Play Bygg som har tatt tak i desse sakene. No kjenner bransjen i Oslo til bedragerimetoden og avviser søknader om kreditt når vi ser at det er levert nye årsrekneskap. Dette reduserer risiko for tap og utbytte for svindlarane.

Kven står bak?

Fair Play Bygg Oslo og omegn har levert 15 saker med tilsvarende bedrageri og falske rekneskap i 2023. Metoden er lik og mange av dei rekneskapane som er levert inn er også like.

Det er tydeleg at det er nokon med kompetanse på bokføring, norsk språk og som er godt kjent med Brønnøysundregistrene som har utvikla metoden og bistått til svindelen. Vi mistenker at det ikkje er dei personane som er oppført med formelle verv i føretaka som sit att med den største gevinsten.

Fleire av dei som var daglege leiarane var også arbeidstakarar i Kommunal Utvikling. Kanskje kan ein koma nærare ved å granske nettverket til personane som overtok Kommunal Utvikling i 2022.

– Økonomisk kriminalitet utgjør en stor trussel mot velferdsstaten, sier skattekrimsjef Erik Nilsen.

Skattekrimsjefen vil nekte byggjevere-svindlere tilgang til markedet

Publisert 01.09.2023 13:55

Skattekrimsjef Erik Nilsen vil få bukt med selskaper som henter verdier for millioner uten å gjøre opp for seg. Han vil hindre selskapene tilgang til markedet, og frata verdiene de har skaffet seg på ulovlig vis.

Byggeindustrien, 1. september 2023

ID-tyveri som samfunnsproblem

Manglende oppfølging fra politiet i saker med ID-tyveri er svært kritikkverdig. Slik loven er utformet er det vanskelig å få noen dømt, og de fleste saker blir henlagt

ID-tyveri og misbruk av andres ID er en alvorlig kriminell handling. Når noen har misbrukt eller stjålet din digitale ID kan du bli påført gjeld og bli brukt som «stråmann».

ID-tyveri er grovt krenkende for den enkelte som blir rammet. Lån og kreditt som blir tatt opp i andres navn fører til at den som blir påført gjeld må «gå under jorda», flytte fra Norge eller risikere å bli avhengig av personen som utnytter hen. Kriminelle kan hente ut store utbytter ved bruk av ID-tyveri. I de groveste sakene kan ID-tyveri sammenliknes med moderne slaveri.

«Regnskapsregisterets rolle er kun å offentliggjøre årsregnskapene slik som de er blitt godkjent av generalforsamlingene. Det er ikke i vårt mandat å vurdere eller kontrollere innholdet i årsregnskapene. Hvis en fornærmet som er blitt lurt eller svindlet i en sak, tar kontakt med oss, svarer vi at det ikke hører under oss å etterforske kriminalitet, men at vi anbefaler vedkommende å politianmelde forholdet. Svindel er en sak for politiet å etterforske»¹

Dette sier regnskapsregistersjef Margrethe Meyer Trælvik i Brønnøysundregistrene til *Dagens Næringsliv*, etter at Fair Play Bygg har avdekket at kriminelle aktører sender inn falske regnskap og roller. I de aktuelle sakene fra DN ble forholdene anmeldt, men raskt henlagt av politiet. Dette gir kriminelle mulighet til å drive økonomisk kriminalitet og skjule seg bak stråpersoner.

Høyesterett: må kunne ha tillit til opplysningene

Høyesterett skriver i forbindelse med Lime-saken (HR-2019-1788-A):

«Brønnøysundregistrenes oppgave er å sørge for sikker, brukervennlig og effektiv registrering og tilgjengeliggjøring av informasjon. Forutsetningen for at registrene kan oppfylle sin myndighetsoppgave er at registrene gir korrekt informasjon, og grunnlaget for dette er de opplysninger som gis av brukerne.»

Brønnøysundregistrene skal gi korrekte opplysninger og samfunnet må kunne ha tillit til disse dokumentene, regnskapene og at personer som er oppført med roller i virksomheter er reelle. Kilder Fair Play Bygg Oslo og omegn er i kontakt med fra inkassobransjen bekrefter at det er et svært utbredt problem at kriminelle bruker stjalne identiteter til å opprette firma. Registrering i Brønnøysundregistrene er et godkjentstempel som bidrar til å øke tilliten til firmaets seriøsitet. Slik oppnår de kriminelle aktørene å gjøre enda større skade på samfunnet.

Blir henlagt

Høyesterett mener i dommen fra 2019 at tilliten til at opplysninger i Brønnøysundregistrene stemmer, er så viktig at de enstemmig beslutter at stråpersonvirksomhet og registrering av uriktig informasjon bør straffes med ubetinget fengsel. Likevel er ID-tyveri og stråpersonvirksomhet utbredt, og det er ikke uvanlig at Fair Play Bygg gransker firmaer med feilaktige opplysninger i Brønnøysundregistrene, men svært få saker kommer for retten. Jurister vi samarbeider med medgir at de ikke lenger bistår å anmelde ID-tyveri til politiet fordi de anser det som lite hensiktsmessig bruk av ressurser når slike saker blir henlagt.

¹ Ut mot statlig etat: – Overrasket over at det ikke er bedre kontroll | DN

Brønnøysundregistrene fraskriver seg ansvar.

Maren Amble Stinessen sendte en forespørsel til Brønnøysundregistrene, om hjelp til en arbeider som hadde vært utsatt for ID-tyveri av sjefen med å slette firmaene som hadde blitt opprettet i hans navn. Arbeideren hadde anmeldt dette, men det hadde blitt henlagt uten etterforskning av Oslo-politiet. Arbeideren hadde ikke kontroll på signaturretten i aksjeregisteret og følte seg maktesløs i kampen mot misbruk av sin stjålne ID. Sjefen hadde folkeregistrert arbeiderne i kjelleren sin og hadde dermed full kontroll over postkassen og «Min-kode» brevene som automatisk ble sendt dit. Videre var det enkelt å forfalske signaturen på «generalforsamlingen» og firmaet var opprettet. Inkassokravene fikk den tidligere hjelpearbeideren, som bare måtte se på mens gjelden og problemene vokste.

”

Grunn til å tro at en stor andel av dem som tar sitt eget liv, har alvorlige betalingsproblemer.²

“

Dramatiske konsekvenser

Arne Holte, professor emeritus i helsepsykologi, Universitetet i Oslo, tidligere assisterende direktør i Folkehelseinstituttet, og Ingvild Stjernen Tisløv, universitetslektor ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, skriver i *Dagens Medisin* om sammenhengen mellom selvmord og gjeld: «Jo større gjeld og flere man skylder penger, desto høyere er risikoen. Det er gjelden i seg selv som utgjør en belastning. Den kommer på toppen av andre risikofaktorer som arbeidsledighet, økonomiske problemer og fattigdom.»

² <https://www.dagensmedisin.no/angst-arendalsuka-depresjon/grunn-til-a-tro-at-en-stor-andel-av-dem-som-tar-sitt-eget-liv-har-alvorlige-betalingsproblemer/578595>

Svaret fra Brønnøysundregistrene til Maren Stinessen

Fair Play Bygg kjenner til tilfeller der arbeidere ser det å ta sitt eget liv som en utvei fra det uutholdelige presset fra inkassobyråer og innkrevingsssentraler med gjeldskrav de ikke kjenner til, mens de selv bor på akuttovernatting eller ute. Posten kommer enten i kassen hos en av de frivillige gatenære organisasjonene der de får spist og dusjet, eller i en digital postkasse de aldri har opprettet. I tillegg til den økonomiske byrden blir de også tvunget til å forholde seg til at sjefen, regnskapsføreren, familiemedlemmer eller

”

... sakene blir henlagt uten etterforskning og i de fleste tilfeller uten at de engang har fått muligheten til å fortelle hva som har skjedd.

“

andre utnytter deres stjålne identitet til å begå stadig nye kriminelle handlinger i deres navn.

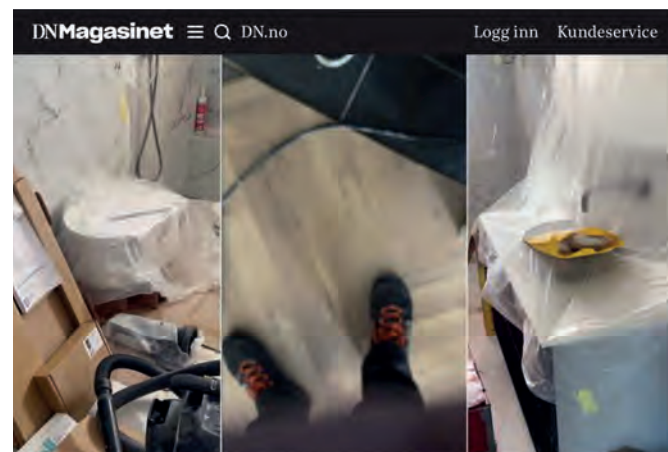
Både gjelden og ansvaret for selskaper som brukes til kriminalitet er store, og får svært alvorlige konsekvenser for den enkelte dette rammer. Likevel opplever de som anmelder til politiet at sakene blir henlagt uten etterforskning og i de fleste tilfeller uten at de engang har fått muligheten til å fortelle om hva som har skjedd. Dette på tross av tidvis store mengder bevismateriale som Fair Play Bygg hjelper dem å samle inn.

Brønnøysundregistrene sendte imidlertid svaret som er vist på forrige side.

Hvem er fornærmet?

De som blir utnyttet og frastjålet sin ID er ofte mennesker som fra før har svak tilknytning til arbeidslivet, med ulike korte ansettelse i firma der sjefen driver med forskjellige former for a-krim. Svak norskkunnskap, ingen fagforenings-tilknytning, lite digital kompetanse eller kriminell fortid gjør at disse menneskene er lettere å utnytte.

I tillegg til at de som får sin digitale ID stjålet åpenbart blir utnyttet, kan en hevde at staten også er en fornærmet part. Staten er avhengig av korrekte opplysninger på hvem som er ansvarlige for virksomhetene og korrekte regnskap for å kunne beregne korrekt skatt. Derfor kan en hevde at staten/skatteetaten eller Brønnøysundregistrene også burde anmelde denne typen svindel.

Lars-Henrik Andresen og Oslo VVS senter ble svindlet av tre selskaper som stakk fra regningen. Her finner han igjen baderomsvarer fra butikken i en privatbolig. Foto: Lars-Henrik Andresen

Ble offer for ny utspekulert svindel – her finner han igjen tyvegodset

DOKUMENTAR

TEKST Simen Tallaksen & Jonas Blich Bakken
FOTO Aleksander Nordahl
19. JANUAR 2024

En ny svindelmetode herjer i byggebransjen. Fem selskaper har skaffet biler, byggevarer, drivstoff og hotellopphold for millioner ved hjelp av fiktive regnskaper.

DETTE ER SAKEN:
Ny svindelmetode herjer i byggebransjen

Dagens Næringsliv,
19. januar 2024

Hamid – lærlingen som blir ID-svindlet

Arbeidsgiver stjal ansattes identitet og har påførte ham stor gjeld

Fair Play Bygg Oslo og omegn har varslet om mange saker der bedrifter bruker «stråmenn» – personer som feilaktig er ført opp med formelle roller i bedrifter. Hamid ble uvitende en stråmann etter et ID-tyveri.

Hamid kommer som flyktning i 2013. Familien må rømme fra Afghanistan og drar til Norge via Iran. Hamid begynner på videregående skole i Norge og leter etter lærlingplass. Målet er å kunne kalle seg svenn i tømmerfaget. Mannen som leier ut hus til Hamids familie forteller at han kjenner en ingeniør som kan tilby lære plass til Hamid. Hamid blir glad – læremesteren snakker persisk! Til Fair Play Bygg beskriver Hamid med egne ord forholdet til sjefen slik:

«jeg hadde ikke far for lære meg hvordan er folk og verden ,han spilte med barn i inne meg som jeg følte meg som en son for han siden han tok meg i familien sin mange gang og vi spist sammen»

Hamid visste ikke at sjefen drev en virksomhet utenfor loven. Sjefen hadde hverken kompetanse eller til hensikt å få Hamid gjennom læretiden. I stedet jobbet Hamid lange dager på byggeplasser uten noen form for opplæring i tømmerfaget. Sjefen hadde heller ikke kontaktet opplæringskontoret for lærlinger, eller oppfylt noen av de formelle kravene for å ha lærling.

Etter tre måneder med hardt arbeid i dette firmaet, hadde Hamid ikke fått utbetalt en eneste krone i lønn. Hamid kunne ikke fortsette sånn! Hamid forlanger lønn og sier familien trenger pengene. Sjefen svarte med at firmaet gikk i underskudd og han måtte slå det konkurs for å utbetale lønn. Men han ville opprette et nytt firma som skulle få Hamids navn, slik at han kunne fullføre læretiden. Sjefen passet på å minne Hamid på at ingen andre firmaer ville hatt en utlending som lærling og at hans eneste mulighet var å følge med inn i det nye firmaet. Hamid jobbet motvillig videre for

Foto: Fair Play Bygg Oslo og omegn

Hamid Norouzi på Fair Play Byggs kontor

sjefen, men etter at også det nye firmaet ikke kunne utbetale noe lønn, sa han opp jobben hos denne sjefen.

Regningene kommer til Hamid

Mens Hamid søkte andre jobber, dukket det plutselig opp fakturaer i posten. «Hva er dette?» spør han sjefen. Sjefen svarer at han skal fikse det. Flere fakturaer, regninger og etter hvert inkassobrev dukker opp i posten til Hamid, som fortvilet ringer og skriver til sjefen med spørsmål om hva dette er og hvorfor han får dette. Sjefen bekrefter flere ganger at han skal betale disse regningene og ordne opp, og Hamid blir overbevist om at det bare er en feil med posten – at adressen er registrert på feil person. Men sjefen ordner aldri opp og unngår alle Hamids forsøk på å møte ham.

Plutselig en dag i april 2020 ber sjefen Hamid komme til kontoret. I stedet for å betale lønn eller fikse fakturaer, sier han at Hamid må bestille HMS-kort til noen arbeidere. Hamid nekter. Hvorfor skulle han gjøre det? Sjefen får ordne opp selv, Hamid vet ikke hvem som jobber der lenger.

Skyldig arbeidsgiveravgift og tvangsmulkt

Nesten to år senere, i januar 2022, får Hamid en regning i posten. Staten krever 128 000 kroner på grunn av manglende innbetalt arbeidsgiveravgift, og en løpende tvangsmulkt for manglende HMS-kort hos arbeidere. Hamids verden faller sammen. Et par dager senere kommer det en ny regning. Denne gangen på 80 000 kroner. Flere store regninger dukker opp i postkassen. Inkassobrev på regningene han aldri har sett før. Hamid vet ikke hvor disse regningene kommer fra eller hvor mye de mener han skylder. Denne gangen skjønner han at sjefen har gjort alt dette med vilje og hans skriver til sjefen at han må ordne opp, ellers anmelder han. Sjefen innrømmer, men mener at så lenge dette er et enkeltpersonselskap, så trenger han ikke betale gjelden. Hamid sender denne mailen samme dag til politiet:

Fra: hamid norouzi <[redacted]>
Sendt: onsdag 16. mars 2022 16:10
Til: Postmottak PDI Oslo <post.oslo@politiet.no>
Emne: Miss bruk navn å lure

Hei jeg fikk beskjed om ikke lenge noe faktura meren 200 tusen .min gamle sjefen brukte navne mitt og laget firma å tokk signere meg at dt for læring og brukte organist numre e å jobbet svart og skatten sender meg alt han gjorde ham brukte navne mitt

” Mens Hamid søkte andre jobber, dukket det plutselig opp fakturaer i posten. «Hva er dette?», spør han sjefen. Sjefen svarer at han skal fikse det.

“

Dette var Hamids første forsøk på å få hjelp i saken. Det ble besvart med en e-post fra politiet med skjema om bedrageri han kunne fylle ut og levere til politistasjonen. Hamid fortalte senere til Fair Play Bygg at han ikke forsto denne eposten og ikke visste hvordan han skulle løse den oppgaven. Han synes det er skammelig og føler at alle tror han er dum. Press, angst og skamfølelse hindrer ham i å stille flere

spørsmål og når skyldfølelse og depresjonen kom, ble det vanskeligere og vanskeligere å kjempe. Han orker ikke lenger åpne posten.

Men Hamid gir seg ikke. I fire år skriver og ringer Hamid til sjefen for å få ham til å ordne opp. Det krever mot for å stå opp mot en eldre mann i dette miljøet. Hamid ber om hjelp fra mennesker han møter. Ingen kan hjelpe med å ta saken til politiet eller å bestride de høye pengekravene. Den tidligere sjefen ordner en tilbakebetalingsplan hos Skatteetaten for Hamid, med lønnstrekk hver måned for en gjeld han aldri har pådratt seg.

Nå har Hamid betalt tilbake over 60 000 kroner til staten. Hamid får tilbud om et privat lån som skal betales ned ved å arbeide gratis. Hamid sier kontant nei til dette, han vil ikke bli lurt på nytt.

På et kurs for lærlinger treffer Hamid Lars Mamen fra Fair Play Bygg. Lars forstår raskt at dette var en viktig sak. I juni 2023 kommer Hamid for første gang til kontoret vårt. Her finner vi ut at sjefen også har kontroll på bankkontoen hans og brukt den til å motta og sende penger til titalls ukjente personer. Blant dem var en tidligere imam, utvist fra Norge som spion for det iranske regimet.

Hamid anmelder på nytt

En uke senere leverer Hamid en omfattende anmeldelse til politiet, inkludert kontoutskrifter, skjermdumper fra sam-

”

Saken var registrert som «Arbeidsmiljøloven, Diverse». Det var ikke rart at de ikke hadde hatt tid til å jobbe med den. Arbeidsmiljøloven er sjelden en politisak.

“

Foto: Jacob Remmingen, Digiproof.no

Gunhild Vehusheia

Sterkt økende kriminalitetsmetode

Både bedrageri og identitetstyveri er sterkt økende kriminalitetsformer – både her i landet og ellers i den vestlige verden. Men slik loven er utformet er det en lang vei å få noen dømt, og det store flertall anmeldelser blir henlagt. Med unntak av de heldigste fornærmede er derfor det store flertallet av dem som blir utsatt for dette overlatt til en hverdag hvor de både må rydde opp selv og leve med de negative økonomiske konsekvensene i en årrekke etterpå. Den som utsettes for ID-tyveri må få rett på bedre hjelp og oppfølging, og dette er noe staten må ta ansvar for å få på plass – uavhengig av om straffesaken blir henlagt eller ei. Både det enkelte offer og samfunnet som helhet taper mye på at denne type kriminalitet verken blir avdekket eller ryddet opp i – og manglende avdekking og plassering av skyld og ansvar gir grobunn for ny kriminalitet.

Gunhild Vehusheia, advokat

talene med sjefen, fakturaer og Fair Play Byggs innledende undersøkelser. På toppen av første side i denne anmeldelsen ble det spesifisert at arbeidsgiver ønskes anmeldt for blant annet: ID-tyveri, bedrageri, lønnstyveri, skattesvindel, utnyttning av sårbar arbeider, NAV-bedrageri og konkurstriminalitet. I fellesferien kom svaret fra politiet – saken var henlagt på grunn av ressursmangel. Saken var registrert som «Arbeidsmiljøloven, Diverse». Det var ikke rart at de ikke hadde hatt tid til å jobbe med den. Arbeidsmiljøloven er sjelden en politisak.

Hamid blir provosert: Hans identitet er blitt stjålet og ingen bryr seg. Han orker ikke lenger å gå ut. Det er vondt.

Saken blir ikke løst. Gjelden står fortsatt på Hamid og sjefen fortsetter å utnytte nye mennesker. Men med støtte fra Opplæringskontoret for tømmerfaget får Hamid til slutt fullført læretiden. Hamid er snart klar for svenneprøven i tømmerfaget. Som tømmersevern vil det være mulig å få arbeid i en seriøs bedrift og kvitte seg med gjelda.

«Remi-nettverket»

Arbeidere blir «dumpet» på gaten når de står opp for sine rettigheter

Sultne og grovt utnyttet bygger de for Oslos rikeste familier. Les om hvordan Fair Play Bygg har jobbet med et nettverk rundt en konkursgjenganger. Gjennombruddet fikk vi når vi møtte arbeiderne.

De moldovske arbeiderne holdt fram to glass Friele Instant Gull, fylt med sopp de hadde plukket i skogen rundt huset

– Det stod en søppeldunk med gjennomsiktig gitter ved trappen. Inni lå det en gjennomsiktig pose. Gjennom gitteret kunne vi se mengder av opprevne dokumenter

sjefen hadde innkvartert dem i. Soppen var lagt i olje som en av arbeidernes mødre hadde sendt i posten fra Moldova. Slik sultet de ikke i hjel mens de jobbet i Norge, forklarer de.

Fair Play Bygg Oslo og omegn har i lengre tid jobbet med et organisert nettverk som hovedsakelig skaffer og leverer gratis arbeidskraft til det kriminelle arbeidsmarkedet. Det startet etter at Fair Play Bygg både i Oslo og Østfold ble varslet av arbeidere og samarbeidspartnere, samt informasjon fra en annen kriminell aktør.

Nettverket

Vi satte i gang undersøkelser og fant raskt ut at Remigijus «Remi» Daugela var et kjent navn hos etatene, blant andre Arbeidstilsynet og Skatteetaten. Det kom fram at investorene som finansierte prosjektene hans også hadde roller i selskaper og eiendommer kjent fra tidligere økokrimsaker. Noen av dem var siktet for korrupsjon og bedrageri på eiendomsmarkedet. NRK hadde skrevet en omfattende artikkel om hvordan disse hadde jobbet for å svindle Husbanken for over 90 millioner kroner for noen år siden. Samtidig søkte vi innsyn i alt vi kunne finne av Arbeidstilsynets innsats mot Daugela og hans medhjelpere. Vi lærte fort om hva de gjorde med investoringene og hvordan de brukte stråpersoner og forskjellige adresser for å skjule virksomheten.

Adressen

Daugela hadde allerede vært involvert i 12 konkurser og hadde fått tre konkurskarantener, den siste pågående. Han hadde blitt anmeldt for utnyttning av arbeidere tilbake fra 2011 og vi mistenkte at det måtte finnes en mengde usynlige arbeidere på Remi-nettverkets prosjekter nå. Vi vet at arbeidere ofte blir «dumpet» på gaten når det ikke er bruk for dem eller når arbeiderne står opp for sine rettigheter. Derfor kontaktet vi vårt nettverk av gatenære tiltak

Foto: Fair Play Bygg Oslo og omegn

i frivillige organisasjoner og spurte om de hadde hørt om en arbeidsgiver ved navn Daugela. Det ble en prioritet å finne disse arbeiderne for å få opplysninger om nettverket. I mellomtiden jobbet vi med å analysere all data vi kunne oppdrive fra åpne kilder, nettverk og egne undersøkelser.

I starten av juni 2023, en ukes tid etter at Fair Play Bygg hadde begynt dette arbeidet, varslet vi Politiets sikkerhetstjeneste om nettverkets urovekkende koblinger til russiske interesser. Samtidig fortsatte vi letingen etter arbeidere, byggeplasser og innkvarteringssteder. Daugela hadde på denne tiden startet enda et nytt enkeltonnsselskap i navnet til en stråperson. Adressen bedriften brukte hadde dukket opp flere ganger i våre undersøkelser: det gamle sykehuset i Minnesund. Dette er en adresse drevet og eid av Akershus Omsorgssenter AS. I Minnesund var det flere muligheter for innkvartering og vi bestemte oss for å oppsøke adressen.

Søppelposen

På adressen fant vi en postkasse med navn på personer og firma vi kjente igjen. Huset virket forlatt og i dårlig stand. Rundt stod det biler registrert på ulike firma i nettverket. Vi banket på døren, men fikk ingen svar. Da vi stod på trappen la vi merke til noe som skulle vise seg å være et svært oppsiktsvekkende funn. Det stod en søppeldunk med gjennomslitt gitter ved trappen. Inni lå det en gjennomslitt pose. Gjennom gitteret kunne vi se mengder av opprevne dokumenter.

Samtidig dukker det opp en representant fra et av konkursboene Daugela har vært involvert i, som var svært interessert i søppelposen da vi gjorde ham oppmerksom på innholdet. Blant dokumentene var det håndskrevne navn og pengesummer, firmaer og bankutskrifter. Navnene var blant annet investorer vi hadde mistenkt samarbeidet med Daugela og firmaer vi allerede hadde varslet om. I tillegg var det kopier av ukrainske pass i dokumentpuslespillet bostyret tok med seg.

Exitplan

Vi kontaktet igjen de de gatenære tiltakene og andre som vi mente måtte være forberedte på å bistå arbeiderne ut av utnyttelsen. Vi vet at uten å raskt kunne tilby et trygt sted

Foto: Fair Play Bygg Oslo og omegn

Hanna og Maren løp fra Fair Play Norges stand til nærmeste kontorbygg og praiet et tomt lokale hos LO i Arendal og begynte å koordinere innsatsen

med juridisk bistand, samt helse- og sosialfaglig bistand, er det lite sannsynlig å få arbeidere ut av en slik situasjon. Per i dag finnes det ingen tiltakspakke for ofre i slike saker, så vi snakket med mange aktører før vi hadde en plan klar.

Fair Play Bygg visste at dette var en svært alvorlig sak og systematisk grov utnyttning av sårbare menneskers arbeidskraft. Vi visste ennå ikke detaljene rundt de ansattes situasjon og kunne derfor ikke ta sjansen på å hjelpe dem ut for så å se dem stå på gaten to dager etterpå.

I Oslo fantes det bare ett tiltak med midlertidig botilbud for arbeidere i slike situasjoner. Dette tiltaket het V4 og ble driftet av Kirkens Bymisjon fram til det ble nedlagt før jul 2023 på grunn av manglende økonomisk støtte.

I august 2023, mens Fair Play Bygg var på Arendalsuka, ringte telefonen. V4 hadde blitt kjent med en gruppe moldovske arbeidere som hadde jobbet for Daugela og trengte akutt hjelp for å komme seg ut. Disse arbeiderne hadde tidligere forsøkt å få bistand fra det lokale politiet, men hadde blitt avvist uten å få anmelde saken. Da de senere oppsøkte Servicesenteret for Utenlandske Arbeidstakere (SUA), ble de henvist til Kirkens Bymisjon som så ringte oss på Fair Play Bygg-standen i Arendal.

Fair Play Bygg kartlegger

Arbeiderne vi møtte kunne fortelle om et svært utfordrende arbeidsforhold, sjefer som åpenbart var kriminelle, om overlevelse og svindel av byggevareforretninger. De hadde ikke fått noen lønn og de hadde ved flere anledninger blitt utsatt for trusler og maktovergrep. Arbeiderne hadde også kollegaer fra land utenfor EØS, men disse var så livredde for å bli sendt til hjemlandet og møte represalier der, at de aldri torde å snakke direkte med noen av oss.

Fair Play Bygg brukte mye ressurser på å kartlegge det disse menneskene hadde opplevd og flyttet tidvis vårt ordinære arbeid til «hjemmekontor» hos gjengen på V4. Sånn kunne vi være del av hverdagen og tilgjengelig når samtaler om jobben og nettverket dukket opp. Som «flue på vegg» fikk vi et godt inntrykk av hvor preget arbeiderne var av den alvorlige situasjonen og hvor store konsekvenser dette hadde for den enkelte.

Timelistene til arbeiderne dokumenterte at det var utført arbeid på næringsseiendommer i Oslo og ellers på Østlandet, i tillegg til flere privatboliger.

En av disse eiendommene er Liakollveien 1. Dette er et nedslitt fabrikk- og kontorlokale der arbeiderne hadde byttet tak. Liakollveien 1 er eid av Toppåsen Næringsbygg som igjen er eid av Eagle Group, et holdingselskap kon-

trollert av en familie som sitter på store eiendomsverdier i Oslo-området.

Arbeiderne følte seg som slaver. Daugela og hans miljø hadde utnyttet dem så grovt at de følte at de manglet menneskeverd. Dette ble forsterket av at de ble avvist av politiet da de ville melde sakene sine. Sultne, utslitte, blakke og nedbrutte satt arbeiderne i en midlertidig bolig.

- *Hvordan følte det å bli avvist av politiet første gang?*
- Jeg følte meg verdiløs. Jeg trodde det var en politisak, det gjør jeg fortsatt, sier Sergiu Tincaburov.
- *Hva gjorde at du valgte å gå til politiet?*
- Jeg må gjøre dette for alle oss. Det handlet om noe større enn meg selv.

” Arbeiderne hadde også kollegaer fra land utenfor EØS, men disse var så livredde for å bli sendt til hjemlandet og møte represalier der, at de ikke torde å snakke direkte med noen av oss.

“

Politiet tar saken

Fair Play Bygg skrev en rekke varsler om Remi-nettverket som blir sendt til A-krimsen-teret og politiet. I oktober får vi endelig melding fra politiet at de starter med rettslige avhør. Både ansatte ved Fair Play Bygg og arbeiderne blir i tur og orden innkalt og får avgi forklaring. For arbeidstakerne var dette en stor lettelse.

Moldovernes sak skiller seg ikke ut fra andre lønnsstyreri-saker Fair Play Bygg Oslo og omegn jobber med, den var i seg selv så typisk at vi hadde forutsett behov og tilrettelagt bistand før vi visste at Sergiu og de andre eksisterte. Det utypiske ved deres sak var den enorme mengden av etterretning vi hadde om arbeidsgiver og hans knytninger til pengesterke medhjelpere før vi krysset vei med arbeiderne. Derfor kunne vi raskt levere et omfattende bilde til politiet, samtidig som gjengen fikk uavhengig bistand av advokat til å anmelde på egne vegne.

Helt avgjørende var oppholdet hos Kirkens Bymisjon som gjorde det mulig å fortsette undersøkelser, mens deres basisbehov ble ivaretatt. Arbeiderne har kunnskap om infrastrukturen i nettverket, kunder og kan hjelpe oss med å knytte sammen tråder hverken Fair Play Bygg eller eta-

Foto: Fair Play Bygg Oslo og omegn

Sergiu Tincaburov på besøk hos Kirkens Bymisjon

tene ante fantes. Vi avtalte med arbeiderne å ikke gi dem noe informasjon som vi satt på om nettverket, heller ikke det som kunne hjelpe dem der og da å forstå hva de hadde vært med på, fordi vi ikke ville påvirke deres vitnemål til politiet og senere i retten. I de aller fleste saker aner ikke de fornærmede rammene rundt sine kriminelle arbeidsgivere eller hvilken kunnskap som plutselig kan være sentral for etterforskere.

Denne saken er i skrivende stund åpen og under etterforskning. I de siste rettsmøter rundt konkursen skriver retten at:

A photograph of a police officer in a light blue uniform with gold epaulettes. He is speaking in front of a sign that reads "POLITIET TRYGGHET LOV OG ORDEN". The sign also features the Norwegian coat of arms and the word "POLITI".

Foto: Heidi Gornnes / NRK

Grunnlag for etterforskning

«Jeg vil påpeke at ingen er dømt i saka ennå, men det er grunnlag for å igangsette etterforskning. Ut over det kan jeg si at selvsagt har utenlandske arbeidstakere krav på anstendige lønnsvilkår. Det er viktig for samfunnet i Norge. Og det må vi i politiet hjelpe til med.»

Jahn Schei, politiadvokat Øst Politidistrikt

«Det er gjennom mange konkurser påvist at Remigijus Daugela har begått en rekke straffbare handlinger».

I tillegg skriver retten:

Remigijus Daugela fremstår etter rettens syn som en notorisk forbryter som gang på gang driver virksomhet som går ut over kreditorene og ansatte.

Arbeiderne må flytte ut

Etter at V4 ble lagt ned, måtte arbeiderene velge mellom å returnere til hjemlandet eller å overleve vinteren på gaten i Oslo. Mange hadde lånt penger for å komme til Norge og jobbe for Daugela. I Moldova ventet en like iskald vinter, med bekjente på døren som desperat trenger sine penger tilbakebetalt fra de som hadde reist med gullbillett til Norge. Det fristet å prøve lykken under Sinsenbroen, men det er få sjanser å overleve kulden kun i en donert sovepose. Noen dro hjem og noen gjorde det som de aller fleste vi møter gjør – blir tvunget til å finne noen å bo hos i bytte mot tjenester og lovnader om å gjøre opp for seg ved første mulighet.

«Dynastiet» – Eiendomsbaronene

Til tross for søksmål, har flere av «Dynastiets» selskaper rammeavtaler med UDI

Fair Play Bygg Oslo og omegn har jobbet med flere saker der utenlandske bygningsarbeidere er blitt grovt utnyttet. I denne saken har vi undersøkt noen av de selskapene som eier eiendommene og hva eiendommene brukes til.

Den mest krevende saken Fair Play Bygg har jobbet med det siste året, er nettverket vi kaller «Singh-Dynastiet» inspirert av Dagens Næringslivs artikkel fra 2020.¹ Vi har snakket med naboer, renholdere, oppdragsgivere, bygningsarbeidere, journalister, entreprenører, beboere, NAV-klienter, flyktninger og fagforeninger. Vi har snakket med ansatte i kommunens etater, UDI og kontrolltater. Vi har lest og analysert mange hundre dokumenter fra utallige tilsyn og rettsprosesser.

«Dynastiet»

Satinder Vir Singh kom til Norge i 1978. Han var da 19 år gammel. Han hadde flere ulike jobber til å begynne med og tok ganske raskt handelsbrev på Otto Treider handelsskole. I 1982 kjøpte han butikken Krapfoss dagligvare i Moss. Etter hvert kom resten av familien til Norge og i 1985 flyttet hele familien til Oslo. Der registrerte Satinder V. Singh to butikker i Oslo handelsregister. Siden da har familien som Dagens Næringsliv kaller «Dynastiet» bygget opp et imperium med eiendomsverdier i Oslo på omkring en milliard kroner. Singh-Dynastiet består av de fem søsknene Satinder V. Singh, Amar Preet Singh, Raj Nir Randhawa, Ravinder Vir Randhawa og Gurpreet «Goldis» Singh (utdrag fra Lagmannsrettsdom LB-2023-91129).

Hotellene

Fair Play Bygg har avdekket at en del av disse eiendommene blir brukt til hoteldrift. En viktig inntektskilde for hoteldriften virker å være salg av hotelltjenester til offentlige virksomheter, til UDI som akuttmottak for flyktninger og

overnatting for NAV-klienter. Flere av arbeidstakerne som har jobbet på hotellene og i tilknyttede virksomheter har vært innlosjert i en kjeller på ett av hotellene.

Det har vært en rekke saker i media, Arbeidstilsynet har hatt gjentatte tilsyn mot virksomhetene og LO-forbundet Arbeidsmandsforbundet har jobbet i lang tid med å hjelpe de ansatte både på innsiden og utsiden av hoteldriften. Denne informasjonen gjorde at Fair Play Bygg valgte å se nærmere på forholdene ved hotellene og eiendommene i dag.

Vi fant ut at Gurpreet «Goldis» Singh og Amar Preet Singh eier og driver hotellvirksomheter blant annet i Minnesund og Oslo sentrum, i tillegg er det kjøpt en stor eiendom i Drøbak som det er søkt om å få bygge om til innkvartering av flyktninger.

Etter krigen i Ukraina ble det stort behov for å innkvartere flyktninger. UDI inngikk avtaler i flere omganger med selskapet Super Stay om akuttinnkvartering på Kampen Hotell, eid av Satinder og Ravinder Singh.

UDI-kontraktene var svært lukrative for Super Stay AS. Selskapet leverte et årsresultat etter skatt på hele 36,4 millioner i 2023. Men UDI var slett ikke fornøyd med kvaliteten på driften av flyktningmottaket, og skrev svært kritiske rapporter med en rekke avvik på kvaliteten og hvordan flyktningene var blitt behandlet fram til 2023. Fair Play Bygg fikk innsyn i disse rapportene. Basert på informasjon fra rapportene og andre kilder, valgte vi å varsle Justis- og beredskapsdepartementet da vi forsto at UDI inngikk ny rammeavtale med Super Stay. Etter møter mellom Fair Play Bygg og UDI ble det bekreftet at fornyelsen av kontrak-

¹ <https://www.dn.no/magasinet/dokumentar/satinder-vir-singh/harjeet-singh/eagle-group/singh-dynastiet-slar-sprekker/2-1-875896>

ten var terminert og at Regjeringsadvokaten hadde tatt ut søksmål mot selskapet. Likevel er det fremdeles flere av «Dynastiets» selskaper som fortsatt har rammeavtaler med UDI.

«NAV-husene»

Satinder V. Singh eier mange eneboliger, brakker, tomter og leilighetskomplekser i hele Norge. Mange av disse eiendommene har avvik, feil, mangler og ulovlig boforhold. På eiendommene bor det øst-europeiske arbeidstakere, flyktninger, og NAV-klienter, noen i svært sårbare situasjoner, henvisst dit av NAV-kontorer i og rundt Oslo. Adressene er også hyppig brukt som adresser på ulike bedrifter og innkvartering av arbeidskraft som grovt utnytted.

[Please save these people from there!](#)

- fra brev til Plan- og Bygningsetaten om Brennaveien 122

Plan- og Bygningsetaten, Bymiljøetaten, Byantikvaren, det lokale el-tilsyn, Vann -og avløpsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Brann- og redningsetaten er noen av dem som påpeker grove feil, farlige mangler og ulovlige forhold på disse adressene. I tillegg er bosituasjonen for svært mange så dårlig at naboer har sett seg nødt til å rapportere om forholdene.

«Alle som har gått inn i marka denne veien har ikke kunnet unngå å se denne forferdelige byggeplassen. Det gamle huset på eiendommen er også nå sterkt forfalt. Det har huset utenlandske arbeidere som åpenbart må ha bodd under rimelig kummerlige kår.»

Naboanmerkning om Brennaveien 122 til PBE

Innkvarteringen av NAV-klienter og utenlandske arbeidere på Singh-dyna-

stiets eiendommer er ingen hemmelighet. Dagbladet publiserte en lengre reportasje fra adressene Gaustadveien 21, Konows gate 43 og Gamle Brennavei 24, der det bodde både en barnefamilie og østeuropeiske arbeidere:²

«Kloakk fløt løst i kjeller. Lukten var påtrengende og framkalte brekninger ved forsøk på å trekke pusten. Lukten var klart til stede i begge utleieleilighetene og tiltok over tid», skrev BRE etter en befarings den 12. mai.» Dagbladet, 15. juli 2017

Avisa Oslo har den siste tiden publisert flere artikler om Satinder V. Singhs «brakkeby» på Sletteløkka 44–56.

Fair Play Bygg er i kontakt med flere beboere og har vært på mange av disse adressene. Vi ser etter hvert et tydelig mønster i driften av «NAV-husene». Dette ser ut til å være eiendommer med boliger som ofte er ulovlige og i svært dårlig stand, med rammetillatelser som ikke blir realisert og bebodd av mennesker i sårbare situasjoner som ofte er henvisst av NAV.

Kontorsjefen med kompetanse

I brev til Plan- og Bygningsetaten i Oslo 18.11.2021 med tittel «Sletteløkka avslått søknad ang boligbrakker», skriver kontorsjef Christian Frick på vegne av JSR Invest AS blant annet:

«PBE anfører at «beboerne er mennesker i en sårbar livssituasjon». Det er riktig for mange av beboerne. Mennesker som er på bunnen i det sosiale hierarki har noen ganger en adferd som folk flest ikke liker. Hvis man vil ta hensyn til de på bunnen må man noen ganger la dette hensyn trumfe hensynet til klagende naboer. Vi har gjennom de siste 6 årene lært mye om å forholde seg til vanskeligstilte mennesker og vi mener nå å besitte en viss kompetanse på dette.» (vår utheving)

” Vi ser etter hvert et tydelig mønster i driften av «NAV-husene».

² <https://www.dagbladet.no/nyheter/for-noen-bli-motet-med-utleiemarkedet-et-mareritt-rotter-oversvømmelser-og-mangelfullt-brannvern/68510412>

Bråk, vold, åpent russalg og «elendige boforhold». Hit sendte NAV hjemløse

Selv om leilighetene kan være ulovlige å bo i og bydelene ønsker dem fjernet, vil utleieren fortsette å leie ut brakkeriggene på Rødtvet.

Av Kristine Sarheim
Publisert: 22.07.23 05:00

Avisa Oslo,
22. juli 2023

Før kontorsjefen Cristian Frick ble kontorsjef for JSR Invest, var han direktør for et annet av «Dynastiets» selskap, Oslo Resort AS. Fram til 2013 var Frick advokat, men mistet retten til denne tittelen etter at ble dømt til 3,5 års fengsel for å ha underslått en betydelig sum fra en klient, for å ha lurt en sveitsisk bank for en million amerikanske dollar og for å ha hvitvasket flere millioner kroner for en klient som er dømt for bedragerivirksomhet på 140 millioner kroner, ifølge Økokrim.

«Slik vi oppfatter det har han vært en profesjonell medhjelper til at tunge kriminelle har kunnet flytte penger og sikre utbytte fra straffbare handlinger, sier førstestatsadvokat Geir Kavlie.»³ – VG

Fair Play Bygg har avdekket at Christian Fricks sentrale rolle i dynastiets virksomhet strekker seg minst tilbake til 2006/2007. Christian Frick er sentral i forvaltningen av både hotellene og «Nav-husene», før, under og etter at han ble dømt i den omfattende straffesaken og mistet advokatbevilgningen.

Ingeniøren

Jørgen Højbjerg Jørgensen dukker opp i mange sammenhenger, med flere firma med skiftende selskapsnavn. Et av dem som er brukt mye og som nylig har skiftet navn, er Inoventio Engineering AS. Her følger et eksempel fra Fair Play Bygg sine undersøkelser:

I et brev fra Jørgensen til Plan- og Bygningsetaten angående Satinder V. Singhs prosjekt i Tjernlia 11-17, blir det opplyst at Mihai-Gabriel Mituca Bygg og Anlegg AS skal lage en avkjørsel til felles garasje. Jørgensen påpe-

ker at denne aktiviteten ikke på noen måte er iverksatt av Satinder V. Singh sitt byggeforetak Oslo Bygg Invest AS.

Bakgrunnen for brevet er at Plan- og Bygningsetaten, politiet, Arbeidstilsynet i et tverrfaglig tilsyn på adressen, hadde pålagt stans i alt arbeid etter å ha funnet flere alvorlige brudd på regelverket. Blant annet møtte de en tjuetalls rumenske arbeidere med hvert sitt enkeltpersonselskap, som alle jobbet for Satinder V. Singh.

Fair Play Bygg har avdekket at denne «uavhengige» entreprenøren var en av de østeuropeiske arbeiderne bosatt i huset med kloakken i kjelleren, eid av Satinder V. Singh. Jørgen H. Jørgensen og hans partnere er og har vært involvert i en lang rekke av byggeprosjektene til Singh-familien. Jørgensen har også hatt kontoret sitt på hovedkontoret til Singh-bedriften LMC i Liakollveien 1a.

Menneskene

Vår inngang til saken var erfaringen og kunnskapen byggearbeiderne som hadde blitt utnyttet av Remigijus Dugela kunne dele med oss. De hadde hatt oppdrag hos Toppåsen Næringsbygg AS og blitt innlosjert på tomten i Minnesund eid av Akershus Omsorgssenter AS. Slik visste vi mye om hvor dårlig arbeiderne ble behandlet og hvem som egentlig hadde hvilke roller, før vi i det hele tatt begynte å dykke ned i arkivene. Der fant vi enorme mengder dokumentasjon på tilsyn og kontroller av Singh-familiens virksomheter, utført av offentlige etater som Arbeidstilsynet, Plan- og Bygningsetaten og andre. Sammen med rettsdokumenter, medieartikler, analyseprogrammet Enin og viktigst av alt: samtaler med folk som har krysset vei med Singh-Dynastiet, har vi avdekket et tydelig mønster i virksomhetene.

Fair Play Bygg har varslet og delt informasjon om denne virksomheten til blant annet Plan- og Bygningsetaten, Statsministerens kontor, Kripos, UDI, Justis- og beredskapsdepartementet og A-krimssenteret i Oslo der Arbeidstilsynet, Skatteetaten, NAV og politiet samarbeider.

Vår erfaring er at alle disse etatene har vært klar over ulike avvik i virksomheten og eiendommene til «Dynastiet», men etatene har i mindre grad sett sammenhengen og omfanget. Fair Play Byggs informasjon har i stor grad vært

³ <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/EOK6P/eksadvokat-tiltalt-for-bedrageri>

basert på innsyn i offentlige dokumenter. Når vi har satt denne informasjonen sammen med informasjon fra andre kilder, ansatte, folk i fagbevegelsen, naboer, byggmestere, og arbeidere som har utført bygningsarbeid på adressene, har vi kunnet tegne et bilde som gir etatene nye perspektiver – som igjen gir grunnlag for nye tiltak.

Foto: Moment Studio

Tommy Skauen
NELFO Oslo og Omegn

Sikrer konkurransevilkår

Fair Play Bygg Oslo gjør en kjempegod innsats for samfunnet og spesielt for å sikre et seriøst arbeidsliv. Det arbeid som de gjør bidrar til å sikre riktige arbeidsforhold for arbeidstakerne og det bidrar til å sikre rettferdige konkurransevilkår for arbeidsgiverne.

Tommy Skauen, Daglig leder i NELFO Oslo og Omegn

Lønstjuveri og underslag

NELFO, arbeidsgivarorganisasjonen for elektrobedrifter, sender ofte god informasjon til Fair Play Bygg. I desember får vi informasjon om ein arbeidstakar som ikkje har fått løn i eit elektrofirma. Vi kontaktar kjelda som opplyser at han har sendt fleire krav om utbetaling av løn og utgiftsdekning til arbeidsgivarar, men ikkje fått svar. Den tilsette har rekna ut å ha 175.000 kroner til gode i løn og utgiftsdekning.

Fair Play Bygg anbefaler den tilsette å sende kravet rekommandert med svarfrist, og deretter gå til konkursbegjæring mot arbeidsgjevar.

Den tilsette opplyser vidare om at arbeidsgjevaren har tatt ut byggjemateriale for fleire hundre tusen på firmaets konto som er bruk på arbeidsgjevars private hus.

Denne arbeidsgjevaren er kjent av oss frå før. Fair Play Bygg sender varsel til Arbeidstilsynet, Politiet og Skatteetaten om lønstjuveri og underslag på arbeidsgjevaren.

UDI slakta forholda på flyktningmottak – gav likevel ny kontrakt

Lite og dårlig mat, flyktingar som blei sjuke og personar som blei borte. Slik blir forholda beskrivne på akuttmottaket på Tøyen i Oslo.

Zhiwan Manbari
Journalist

Adan Tassamma
Journalist

Marco Vaglieri
Illustrator

Henriette Mordt
Reportasjeleiar

Vi rapporterer frå Oslo

Publisert 8. des. 2023 kl. 18:14
Oppdatert 8. des. 2023 kl. 18:34

Hotellet Super Stay på Tøyen var mottak for flyktingar.
FOTO: NADIR ALAM / NRK

Samandrag av saka

- Eit flyktningmottak i Oslo har fått sterk kritikk av UDI for dårlege forhold. Dette inkluderer lite og dårleg mat som flyktingar blei sjuke av, og manglande oversikt over

NRK, 8. desember 2023

Case 3

Farleg arbeid i høgda

Arbeidstilsynet stansar arbeid etter varsel frå Fair Play Bygg Oslo og omegn

Den 19. september blir Fair Play Bygg kontakta av ein til-litsvalt i eit entreprenørkonsern. Han fortel om ein byggje-plass der det pågår farleg arbeid i høgda. Den tillitsvalte har utsikt til denne byggjeplassen frå sin arbeidsplass.

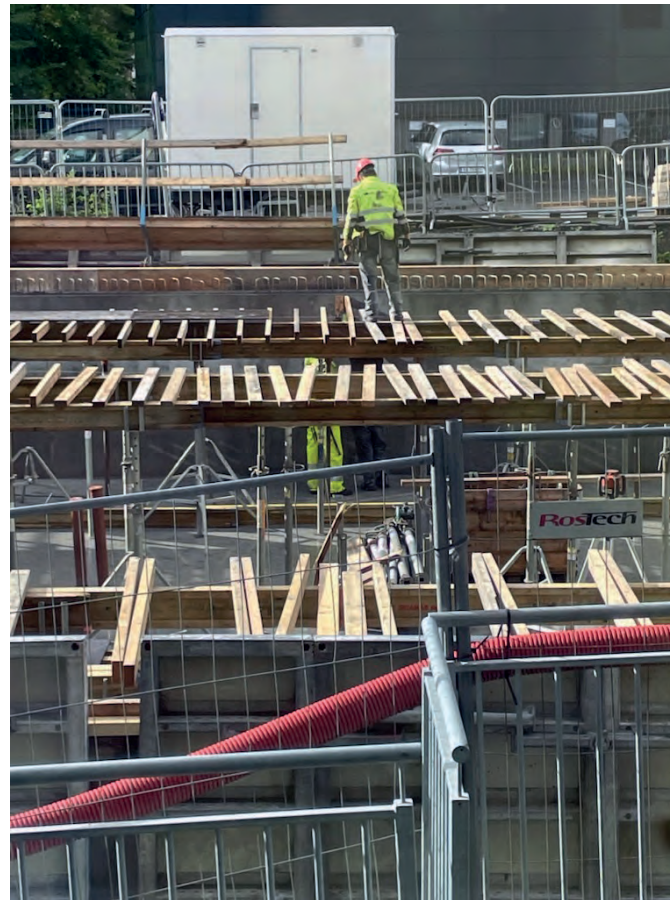
På byggjeplassen er det 12–13 mann som arbeider med forskaling av betongdragar og dekke 2,5–3 meter over kjellargolvet, utan fallsikring eller rekkverk. På byggjeplassen er det oppstikkande armeringsjarn med skarpe endar mange stader. Fleire av arbeidslaget balanserer på smale bjelkar rett over armeringsjarna i etasjen under. Dersom ein skulle trø feil og falle risikerer han å bli spidda med rusten jarnarmering gjennom kroppen.

Fair Play Bygg får bilete av situasjonen. Det ser livsfarleg ut. Vi greier å identifiserer arbeidsgivaren og oppdragsgiva-ren. Arbeidsgivaren heiter Entreprenørselskapet Johs Granås AS. Vi sender varsel til Arbeidstilsynet som rykker ut.

Når Arbeidstilsynet kjem ser dei ein mann som arbeider med forskaling 2,5 meter over kjellaretasjen. Arbeidstaka-ren har festa seg til ein lastestropp som igjen er festa til oppstikkande armeringsjarn. I lastestroppen er det festa eit tau som vil sikre mot fall etter seks meter. Arbeidet i høgda blir stansa med heimel i arbeidsplassforskrifta. En-treprenørselskapet får pålegg om å sikre arbeidsplassen forsvarleg med rett utstyr.

Arbeid i høgda skal alltid sikrast når høgda er over to meter. Det skal brukast utstyr som er godkjent for for-målet. Ein lastestropp er ikkje berekna til fallsikringsutstyr og festepunktet i oppstikkande armeringsjarn er heller ikkje godt nok – armeringsjarnet eller lastestroppen ville gitt etter dersom arbeidstakaren hadde falt, dessutan er fallsikringstauet lenger enn høgda frå arbeidsstaden til be-tonggolvet under.

Fall frå høgda skjer ofte i byggjenæringa. Nokre får tra-gisk utfall, med alvorlege skadar, invaliditet eller dødsfall.

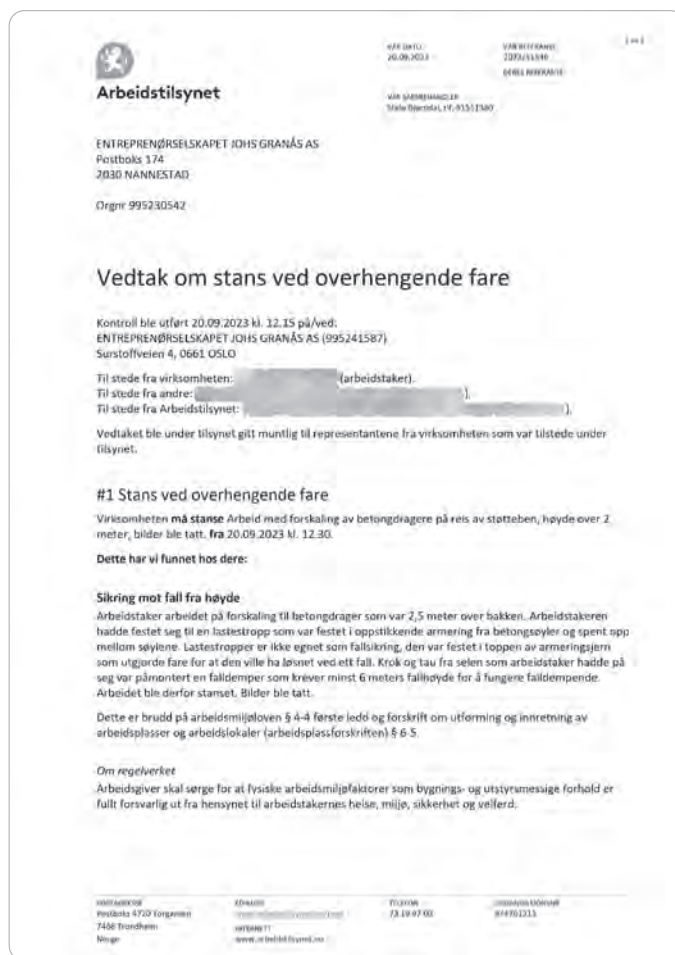

Ein arbeidar balanserer 2,5–3 meter over kjellar-golvet, utan fallsikring eller rekkverk. Foto: Sendt fra kilden til Fair Play Bygg

Illustrasjonsbiletet på mot-stående side er ikkje kobla til saka. Det viser eksem-plariske tryggingstiltak

I 2022 var det åtte dødsfall i bygg og anleggsnæring, to av desse var som følgje av fall frå høgda. I tillegg var det ei dødsulukke som følgje av ein lift som velta. I tillegg er det rapportert heile 586 arbeidskader til NAV der skadeår-saken var fall.

To dagar etter stansen er det nytt tilsyn. Arbeidstilsynet

skal sjekke om entreprenørselskapet har oppfylt pålegget om å sikre arbeidsstaden. Arbeidstilsynet påpeiker at fall-sikringsutstyret ikkje blir brukt korrekt og ber om at dette korrigerast. Stansen blir etter kvart oppheva.

Til trass for at Entreprenørselskapet Johs Granås AS er «ein kjenning» av Arbeidstilsynet er det ikkje gitt straff i form av bot. Det kunne fort blitt resultatet her. Arbeidstilsynet har stansa arbeidet på byggeplassane til Entreprenørselskapet Johs Granås ei rekkje gonger og det er tidlegare gitt bøter, såkalla OTG.

Lokalt firma anklages for uforsvarlig arbeid: - Dette ser ikke trygt ut!

HASTESAK: Siste torsdagen i mars måtte en arbeider ta seg opp på taket til «Handelshuset» for å håndtere en lekkasje. Vitne hevder at personen ikke brukte sikring. Foto: Kirsti Reymert

Av [Magnus Kjøren Berg](#)

Publisert:
12.04.23 04:00

Del

Drøbakfirmaet aviser påstanden om usikret arbeid, men innrømmer at det «gikk litt raskt». Arbeidslivorganisasjon mener forklaringen ikke holder vann.

amta.no
12. april 2023

Silje Skullerud og Lars Mamen. Foto: Fair Play Bygg Norge/Håvard Sæbø, LO Media

Innlegg: Sanksjoner som svar på Russlands militære aggresjon mot Ukraina er også relevant for bygg- og anleggsbransjen

Publisert 05.07.2023 17:34

Russland, russiske varer, bedrifter og forretningsaktører er rammet av sanksjoner.

Hensikten er å ramme russiske økonomiske interesser så lenge krigen mot Ukraina pågår.

Byggeindustrien, 5. juli 2023

Russiske oligarkar etablerer virksomheter i Norge

I 2023 har Fair Play Bygg Oslo og omegn sendt flere bekymringsmeldinger til PST om fremmede staters interesser i norsk byggenæring. Vi har sett at personer fra Kina og Russland har eierinteresser i bedrifter og eiendom, samt at en iransk etterretningsmann fikk betalt gjennom bankkontoer registrert i navnet på en intetanende arbeider. Eksempelvis ble Estlands nest rikeste mann, den russiskfødte oligarken Oleg Ossinovski, avdekket av litauiske myndigheter i 2018, etter at han med sitt firma Skinest Rail hadde fått verdifulle kontrakter på den litauiske jernbanen. Dette skal han ha gjort ved hjelp av tidligere KGB-offiserer og agenter og Putins indre sirkel, noe som resulterte i at den litauiske regjeringen klassifiserte ham som en trussel mot rikets sikkerhet samme år. Ossinovski har vært anklaget for å handle på vegne av Vladimir Putin i en rekke land, blant annet i Latvia der han ble anklaget for å ha betalt 500 000 euro til sjefen for den statlige jernbanen på vegne av Russian Railways. Fair Play Bygg mistenker at estiskregistrerte Ou Skinest Norge og norskregistrerte Skinest Bygg AS samarbeider med trusselaktører i Norge.

Kilder:

- <https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/1065677/ministry-turns-to-intelligence-body-after-lithuanian-railways-deals-with-ex-kgb-officer-revealed-by-lrt>
- https://www.baltic-course.com/eng/legislation/?doc=153662&ins_print&output=d

Fair Play Bygg komplementerer Bane NORs arbeid

Intervju med Jørgen Steen, Seriositet og akrim, Anskaffelser, Bane NOR

Foto: Esben Svendsen, Bane NOR

Vibeke Tegneby og Sverre Kjenne i BaneNor, samt Lars og Hanna fra Fair Play Bygg

– Fair Play Bygg Oslo og omegn har samarbeidsavtaler med flere av dei offentlege bygherrane. Bane NOR teikna i 2023 under på «Etikkplakat for en seriøs byggebransje» vart støtte-medlem og betaler kontingent. Kvifor tenkjer Bane NOR at det er riktig å samarbeide med Fair Play Bygg?

– I Bane NOR jobber vi aktivt for et godt og verdig arbeidsliv for alle. Vi skal forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet i leverandørkjeden på en systematisk og risikobasert måte og bevisstgjøre våre leverandører på deres ansvar. Dette er en krevende og viktig jobb som fordrer et

utstrakt samarbeid, med leverandører, andre byggherrer, kontroll og tilsynsmyndigheter og andre relevante organisasjoner. Fair Play Bygg er derfor en riktig aktør i dette arbeidet, for å få et godt og tidsriktig situasjonsbilde.

– Bane NOR har aktivitet både på bygg og anlegg. Kvar meiner de at risikoen for a-krim er størst, i bygg eller anlegg?

– Vi har en risikobasert tilnærming og følger opp arbeidslivskriminalitet der risikoen er høy uavhengig om det er på bygg eller anlegg. Det er klart at store utenlandske entreprenører med utenlandske arbeidstakere er en indi-

kator for økt risiko for arbeidslivskriminalitet og vår oppmerksomhet som byggherre. På samme måte medfører også store utbyggingsprosjekter økt risiko. Det er altså flere ulike indikatorer som påvirker vår tilnærming og oppfølging, mer enn bransje.

– På grunn av rente og kostnader er byggeaktiviteten redusert, men anleggsbransjen er ikkje i like stor grad råka av konjunktursvingingar. Ser Bane NOR teikn til endra risiko for a-krim som følgje av konjunkturedgangen i bygg?

– Bane NOR har ikke data eller informasjon som tilsier endring av risiko for arbeidslivskriminalitet som følge av konjunktur nedgang i byggebransjen. Vi har derimot forsterket oppmerksomhet på eventuell økt risiko når vi fremover gjennomfører oppfølging og kontroller. Vi er oppmerksomme på at den økonomiske situasjonen til enkelte leverandører i våre anleggsprosjekter kan bli påvirket. Derfor er det viktig for oss å være ekstra årvåkne fordi vi ønsker å bidra der vi kan for å sikre en seriøs og bærekraftig leverandørportefølje. Gjennom samarbeidspartnere som FPB og Skatteetaten får vi bistand og økt oppmerksomhet. Vi ønsker både å redusere risiko for a-krim, men også jobbe forebyggende. .

– Fair Play Bygg har varsla Bane NOR om nokre saker der vi har avdekt eller mistenkt a-krim på prosjekt i Bane NOR. Korleis opplev Bane NOR desse varsla, og har det fått konsekvensar?

– Saker fra Fair Play Bygg komplementerer og beriker arbeidet og utviklingen i forebyggingen og bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet i Bane NOR. Varslene er informative, øker oppmerksomheten og styrker samarbeid og oppfølging både internt og eksternt. Flere av varslene har medført konsekvenser av ulik art, der fellesnevneren er forsterket oppfølging og bedre forhold for arbeidstakerne.

– Til slutt, er samarbeid med Fair Play Bygg noko de vil anbefale andre oppdragsgivarar/byggherrar?

– I arbeidet med utviklingen av en seriøs leverandørkjede og forebygging av arbeidslivskriminalitet er samarbeid den rette veien å gå og helt nødvendig for å lykkes. Et samarbeid med Fair Play Bygg er en viktig brikke i dette komplekse og krevende arbeidet - og noe Bane NOR anbefaler andre oppdragsgivere eller byggherrer å være en del av.

Lønstjuveri, avskjed og trugsmål

I august blir Fair Play Bygg Oslo og omegn kontakta av Frelsesarmeens Migrasjons-senter. Dei fortel at ein bulgarsk mann, «Isak», har problem med å få ut løna og blitt truga av arbeidsgivaren. Vi avtaler møte med mannen der han fortel denne historia:

Isak vart tilsett i ei bedrift i Drammen i starten av mai 2023 som bygningsarbeidar. Han har fått lønsslipp for mai og juni, men ikkje for juli. Løna var langt under minsteløna på 224 kroner per time. Isak arbeidde lange dagar, men fekk berre løn for ein del av timane han faktisk arbeidde. Overtidsgodtgjersle vart ikkje betalt. Isak tok opp dette med sin arbeidsgivar, som svarte med å gje Isak avskjed på timen og framsette eit grovt trugsmål:

– «Dersom du viser deg her igjen, blir du putta i ein sekk og kasta på sjøen.»

Fair Play Bygg tek kontakt med oppdragsgivaren/byggherren, som er ein stor offentlig byggherre. Dei tek saka alvorleg, men har ikkje oversikt om denne bedrifta er inne på byggeplassen.

Det kan derimot murarentreprenøren gjera. Dei kjenner godt til bedrifta som er underleverandør i 3. lekk og har eit oppdrag med å rive, reinske og pakke gamal murstein som skal gjenbrukas. Arbeidsgivaren til Isak har fortald murentreprenøren at Isak møtte påverka av alkohol på jobb og derfor hadde blitt oppsagt.

Fair Play Bygg anbefaler murentreprenøren å krevje innsyn i lønsutbetalingane etter Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett § 6. Dette fører til at Isak får utbetalt løn for juli, samt at løna for mai og juni blir retta opp i samsvar med minsteløna. Isak vel å ikkje gå vidare med sak mot arbeidsgivaren for trugsmål og urettmessig avskjed, men fekk seg ny jobb hos ein seriøs arbeidsgivar.

Prosjektleiaren hos murentreprenøreren skreiv denne eposten til Frelsesarmeens Migrasjonssenter og Fair Play Bygg når vi avslutta saka med denne drammensbedrifta :

«Jeg har avslutter samarbeidet med dem og kommer ALDRI til å bruke dem igjen! Slike folk ødelegger dessverre bransjen vår og disse må lukes ut! Beklager at dette har dukket opp men nå har endelig Isak fått utbetalt det han har hatt krav på. Det er det viktigste 😊».

”

This law is good, but it doesn't help with working conditions for those workers who are already employed by a company with criminal intent.

“

Lars Mamen,
The Guardian 16. oktober 2023

Support the Guardian
Fund independent journalism with €10 per month
Support us →

The Guardian

News Opinion Sport Culture Lifestyle

World ▶ Europe US Americas Asia Australia Middle East Africa Inequality

The future of work Workers' rights
This article is more than 3 months old

Threat to Norway's migrant workers after new law faces challenge

After many years, migrant workers won legal protection from exploitative agencies - but now an Efta surveillance authority decision puts progress in peril

Supported by
the guardian.org

About this content
Weronika Strzyżyńska in Oslo
Mon 16 Oct 2023 08:00 CEST

f t e

“This law is good, but it doesn't help with working conditions for those workers who are already employed by a company with criminal intent,” says Lars Mamen from Fair Play Bygg, an organisation advocating for the rights of construction workers. Employers routinely ignore the legal protections of workers already in place, he says. “It's common for employers to pay workers less than minimum wage. We come into contact with migrant workers who are not being paid at all.”

The Guardian
16. oktober 2023

Lars Mamen åpnet Fair Play Bygg Oslo og omegns årskonferanse på Kuben videregående i Oslo.

Sendte 225 varsler om arbeidslivskriminalitet: – Det er noe råttent i arbeidslivet

Publisert 01.03.2023 14:12 – Oppdatert 01.03.2023 15:42

Sosial dumping, tvangsarbeid, multikriminalitet og farlig arbeid. I 2022 sendte Fair Play Bygg Oslo og omegn inn 225 varsler til myndighetene. Lønnstyveri er kategorien det varsles mest om, og Lars Mamen mener altfor mange arbeidsgivere som stjeler lønn fra ansatte, slipper unna straff.

Stefan Offergaard

Byggeindustrien
1. mars 2023

Foto: Håkon Eltvik

Geir Ove Kulseth, EL og IT Forbundet

Fair Play Bygg løfter de uverdige forholdene opp i offentligheten sammen med oss

Fair Play Bygg Oslo og omegn har bygd seg opp til å bli en av de største aktørene innenfor avdekking av a-krim. Takket være deres arbeid har mange av EL og IT Forbundets bransjer fått større fokus i det offentlige ordskifte.

Et eksempel her er Telekombransjen hvor Fair Play sammen med forbundet har klart å løfte de uverdige forholdene i bransjen opp i offentligheten. Innenfor arbeidet mot arbeidslivskriminalitet har Fair Play vært en av forbundets viktigste samarbeidspartnere, og vi håper det gode samarbeidet fortsetter i fremtiden.

Geir Ove Kulseth
Forbundsleder
EL og IT Forbundet

Ulovlig solcellemontasje

Gjennom året har Fair Play Bygg Oslo og omegn mottatt flere tips om en virksomhet vi har sendt varsler om helt siden oppstart i 2019.

I mai mottok vi et nytt tips som gjaldt svart arbeid, lønnsstyveri, og ulovlig elektroarbeid.

Kilden opplyste at virksomheten annonserte på Facebook at de lette etter medarbeidere til installering av solceller. En som hadde tatt kontakt på bakgrunn av Facebook-annonsen hadde blitt tilbudt svart arbeid, «ekstra jobb til ekstra penger». Flere hadde reagert på innlegget og kommentert at virksomheten ikke betaler lønn eller betalte svart uten å rapportere til Skatteetaten. Ifølge kilden skal det være 10 personer som hadde respondert på annonsen og ikke fått lønn. Fair Play Bygg mistenker at personene bak virksomheten ikke har fagbrev i elektrofag og burde derfor ikke montere solcellepanel.

For montering av solcellepaneler kreves det dokumentert opplæring. Det er kun registrerte elektroinstallatører som skal være ansvarlig for den elektriske installasjonen i et solcelleanlegg. Denne virksomheten hadde ikke slik godkjenning.

Fair Play Bygg Oslo og omegn varslet Arbeidstilsynet, Skatteetaten og det lokale el-tilsynet.

Åtte varsel om telekombransjen i 2023

– Samarbeid skapar seriøsitet, hevdar Hanna Kjemprud i Fair Play Bygg

Foto: Erik Mønnen

– Få oppdragsgivarar, store entreprenørar, eit organisert arbeidsliv og styresmaktene som ønskjer å bidra er eit godt utgangspunkt for næringa, seier fagleiar Hanna Kjemprud i Fair Play Bygg Oslo og omegn

Fair Play Bygg Oslo og omegn har avdekt at fleire underentreprenørar som deltek i utbygginga av 5G nettet og utbygging av datasenter har store avvik frå regelverket om løn og arbeidstid. No samarbeider store aktørar i bransjen om seriøsitet med Fair Play Bygg.

Fair Play Bygg har samarbeid med fleire store telekom-entreprenørar etter at vi avdekket ei stor sak med lønstjuveri i denne sektoren (sjå Fair Play Bygg Oslo og omegns årsrapport 2021). Våren 2023 blir vi merksame på ei bedrift som er underentreprenør på store telekom-opppdrag. Vi informerer våre samarbeidspartnarar om våre mistankar og sender dette varselet til både Skatt, Arbeidstilsyn og politi:

Fair Play Bygg har mottatt informasjon om at XX (firmanamn) utfører arbeid på utbygging av 5G nett. XX har tilsette frå Serbia som arbeider mykje overtid utan å få overtidsbetalt. I tillegg ser vi at XX har stor gjeld til Skatteetaten ca 1 850 000 i tvungen pant.

Reknskapskontor: DM REGNSKAP OSLO AS

XX har tidlegare vore reisebyrå under namnet BELIS REISER AS

Etter vi sendte dette varselet har denne bedrifta fått nye inkassosaker og tvangspant frå Skatteetaten. No (februar 2024) er tvangspanten til Skatt på heile 2 205 369. I tillegg reknar vi med at det er mange arbeidstakarar med lønkrav – men desse har ikkje Fair Play Bygg greidd å kome i kontakt med.

Fair Play Bygg sendte også varsel på andre underentreprenørar i telekom-marknaden i 2023. Ein av desse brukte same reknskapskontor som firmaet med dei serbiske

” Fleire av dei store entreprenørane har blitt støttemedlemmer i Fair Play Bygg.

“

montørane som ikkje fekk overtidsbetaling. Dagleg leiar hadde hatt roller i fleire firma som har gått konkurs, blant anna eit bemanningsselskap som tidlegare leverte mannskap til 5G utbygginga i Noreg.

Firmaet har stor gjeld til Skatteetaten og fleire saker med Arbeidstilsynet når Fair Play Bygg sender varsel. I vårt varsel er det opplysningar om systematisk bedrageri mot kreditorar og kven som er oppdragsgivar. Fire veker etter vårt varsel blir bedrifta slått konkurs av Skatteetaten.

Med bakgrunn i fleire varsel om a-krim i telekom, har Fair Play Bygg invitert til eit bransjesamarbeid for seriøsi-

tet. Det er arrangert to konferansar i 2023 der både entreprenørane, EL og IT Forbundet, NELFO, oppdragsgivarane og styresmaktene deltok. Fleire av dei store entreprenørane har blitt støttemedlemmar i Fair Play Bygg.

Til trass for ein del varsel om a-krim i telekombransjen, meiner Fair Play Bygg at det bør vera mogleg å få gjennomført gode tiltak som kan auke seriøsiteten i bransjen.

– Få oppdragsgivarar, store entreprenørar, eit organisert arbeidsliv og styresmaktene som ønskjer å bidra er eit godt utgangspunkt for næringa, seier Hanna Kjemprud, fagleiar i Fair Play Bygg Oslo og omegn.

NETVERK = >

Går sammen mot A-krim i telekombransjen

Foto: Knut Våggen

JA TIL SAMARBEID: Forbundssekretær Steffen B. Olsen jobber med saker om A-krim og sosial dumping i EL og IT Forbundet og hilser et formalisert samarbeid i telekombransjen velkommen.

Nettverk
1. desember 2023

Byggjeplasser der det blir omsett og brukt narkotika og tilsette som ikkje får rett løn

Case 7

Hausten 2023 får vi i Fair Play Bygg besøk av ei kjelde som har arbeidd for ulike tekniske entreprenørar i Oslo-området.

Kjelda informerer om konkrete byggjeplassar der det blir omsett og brukt narkotika og tilsette som ikkje får rett løn. Vi sender saka vidare til politiet og tolletaten som har bekrefta at informasjonen er truverdig.

Oppsøkende svindlere

Sommeren er høysesong for oppsøkende svindlere som utgir seg for å være håndverkere

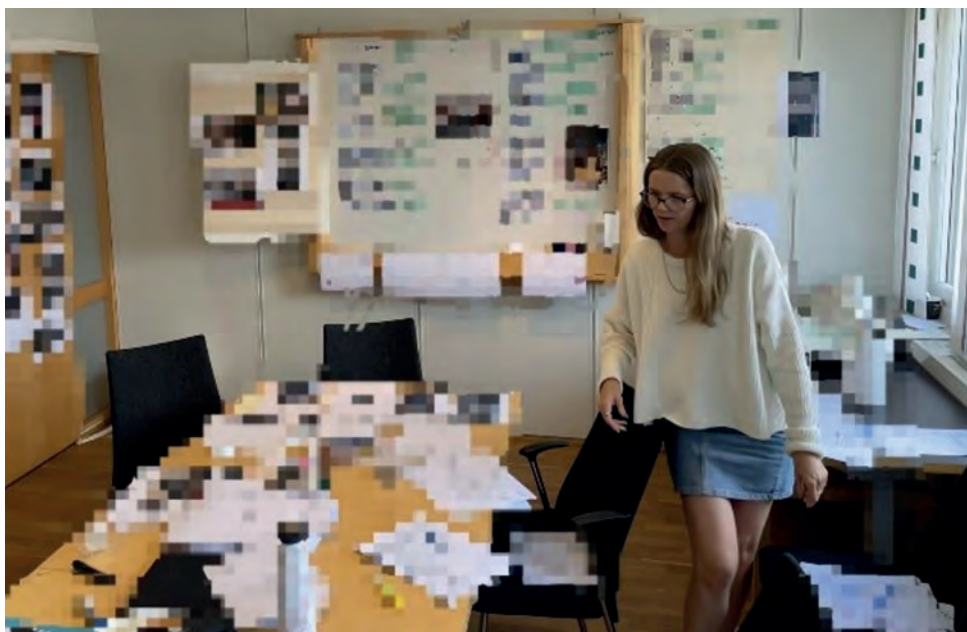

Foto: Fair Play Bygg Oslo og omegn

Hanna Kjempud i Fair Play Bygg Oslo og omegn med noen av puslespill-bitene som viser hvordan oppsøkende svindlere samarbeider

Hvert år blir huseiere utsatt for svindel. Fair Play Bygg har analysert nettverk av «opsøkende svindlere».

Fair Play Bygg Oslo og omegn har i flere år sendt et stort antall varsler til myndighetene om det vi kaller oppsøkende svindlere. I 2023 avdekket vi et tydelig mønster i modus og mistenker at en betydelig del av disse sakene er knyttet sammen i et nettverk som samarbeider tett om å hente utbytte og hvitvaske profitten. Vi brukte en del ressurser på å avdekke hvem som er involvert, hvordan de jobber og hvor pengene går. Fair Play Bygg delte all denne informasjonen med politiet sommeren 2023.

I dette arbeidet har vi samarbeidet med de andre regionale organisasjonene i Fair Play Bygg Norge. Gjennom våre undersøkelser har vi sett at mange av bedriftene har

Tips ved gode tilbud på døren

- Er bedriften registrert i Brønnøysundregistrene? Vær skeptisk til enkeltpersonforetak, og sjekk at selskapet har organisasjonsnummer og er registrert for merverdiavgift.
- Er kontaktpersonen den samme som står oppført som daglig leder?
- Sjekk om håndverkerne kommer i bil med firma-logo (godt tegn), om bilen er sliten, gammel eller utenlandsk registrert, og om arbeidsklærne er slitte (dårlig tegn).
- Sjekk HMS-kort
- Sjekk referanser. Vær obs på faren om at svindlere kan ha oppført venner eller kollegaer som referanser.

adresse i Lørenskog/Lillestrøm-området, men driver sin kriminelle virksomhet over store deler av landet.

Sommeren er høysesong for denne type kriminalitet. Hver vår advarer Fair Play Bygg om oppsøkende svindlere med oppfordringen om å tipse oss. Det kom færre tips i 2023 enn tidligere år. Fair Play Bygg sendte to varsler spesifikt på oppsøkende svindlere til etatene. Det er likevel en rekke andre type kategorier som kan knyttes til oppsøkende svindlere. Det gjelder blant annet varsler sendt på svart arbeid og stråpersoner hvor vi har hatt en betydelig saksmengde. Et typisk kjennetegn for oppsøkende svindlere er bruk av stråpersoner og at omsetningen blir skjult for Skatteetaten. Kvaliteten på arbeidet er ofte dårlig, og huseierne sitter igjen med store utgifter til å reparere skadene som oppstår når ufaglærte svindlere utgir seg for å være håndverkere.

Dropp det: - Dyrt og ulovlig

Nå er det høysesong for denne typen kriminalitet.

LURERI: Å kjøpe håndverkstjenester på døra kan føre til at du blir svindlet, advarer Skatteetaten. Foto: Lise Åserud / NTB

I løpet av sommeren uttalte Fair Play Bygg seg i Dagbladet om tipsene vi mottar fra huseiere som har opplevd å bli svindlet.

Drammens Tidende hadde en lengre sak med et ektepar om deres opplevelse, hvor Lars Mamen kom med råd til hvordan huseiere kan finne ut om en bedrift er seriøs.

DT24 SKOGER OG ÅSKOLLEN BRAGERNES
SVART ARBEID BYGG OG ANLEGG

Grethe fikk «husvasker» på døra: - Han tilbød seg å vaske til halv pris

PÅ DØRA: Frank Emil og Grethe Hansen reagerte kraftig på en person som tirsdag ettermiddag kom på døra for å tilby husvask. - Etter hvert ble han truende. Foto: Tore Sandberg

Av [Lars Johnsen](#)

Publisert:
02.06.23 00:30 ▾

Del

Tirsdag denne uka ringte en ukjent mann på døra til Grethe og Frank Hansen på Åskollen. Han ville vaske huset deres. - Vi fikk avvist ham.

Fra [Dagbladet.no](#) (over t.v.) og saken fra [Drammens Tidende](#) 2. juni 2023

Ukrainske «Jan» blir utsatt for lønnsstyveri

Ble nektet lønn fordi «oppdragsgiver sier at arbeiderne har brukt for mye strøm i boligen»

I februar 2023 ble Fair Play Bygg Østfold kontaktet av en kvinne fra Ukraina. Hun tok kontakt med oss på vegne av sin 60 år gamle far «Jan».

Jan hadde flyktet fra Ukraina til Norge sommeren 2022, og flyttet inn til datteren. Han snakket kun sitt morsmål og russisk. I løpet av høsten forsøkte Jan å skaffe seg arbeid. Via en jobbannonse på Facebook kom han i kontakt med virksomheten Unibrands Invest AS.

Jan får jobb som snekker og det ble skrevet en standard arbeidsavtale. Avtalen ble undertegnet av både daglig leder og Jan 1. desember 2022. Så langt virket det hele lovende for Jan.

Dagen etterpå fikk Jan sitt første arbeidsoppdrag. Det var daglig leder som var arbeidsleder og hentet Jan om morgenen, et sted i Oslo. I bilen var det flere arbeidere fra Øst-Europa. Oppdraget var å pusse opp en enebolig i Fredrikstad. Jan og de andre arbeiderne ble daglig transportert til og fra arbeidsstedet. Oppdraget varte fram til 24. desember 2022.

På lønnsdagen oppdaget Jan at han ikke hadde fått utbetalt lønn som avtalt. Dette tok han opp med daglig leder. Han svarte da at huseieren i Fredrikstad nektet å betale fordi arbeiderne som pusset opp huset hadde brukt

for mye strøm i boligen. Jan ble lovet at lønn ble utbetalt når huseieren hadde gjort opp for seg. Etter 24. desember fikk ikke Jan flere arbeidsoppdrag, og han hørte ikke noe mer fra daglig leder.

Da Jan fremdeles ikke hadde fått lønn i januar tok datteren hans tak i saken og fikk kontakt med daglig leder. Han avviste hennes påstand og sa at Jan hadde fått lønn for desember i kontanter. Jan hadde ikke fått lønn i kontanter. Etter dette lykkes de ikke å komme i kontakt med daglig leder igjen, han svarte ver-

der igjen, han svarte ver- der igjen, han svarte ver-

der på telefon eller sms. De bestemte seg for å undersøke om arbeidsgiver hadde hentet skattekortet til Jan. Da fant de ut at Jan ikke var registrert som ansatt i virksomheten han hadde inngått arbeidsavtale med. Derimot var han registrert som ansatt i en annen virksomhet, Holmenkollen Total Entreprenør AS. Dette var helt ukjent for Jan, og det stemte ikke med arbeidsavtalen han hadde inngått.

Jans datter fant et telefonnummer til Holmenkollen Total Entreprenør og tok kontakt. Hun fikk snakke med en sekretær, som ikke hadde noen god eller forståelig forklaring på hvorfor de hadde registrert Jan som arbeidstaker.

Etter dette valgte de å kontakte Fair Play Bygg Østfold for å få hjelp og for å synliggjøre problemet.

” Ved undersøkelser i diverse åpne kilder ble det raskt klart for oss at det var en forbindelse mellom de to virksomhetene. De hadde samme forretningsadresse og Remigijus Daugela hadde roller i begge virksomhetene som daglig leder og styreleder.

“

Ved undersøkelser i diverse åpne kilder ble det raskt klart for oss at det var en forbindelse mellom de to virksomhetene. De hadde samme forretningsadresse og Remigijus Daugela hadde hatt roller i begge virksomhetene som daglig leder og styreleder.

Fair Play Bygg Østfold anbefalte Jan å kontakte Forliksrådet og fremme et lønnskrav, samt anmelde forholdet til politiet. Fair Play Bygg Østfold sendte varsel til politiet, Skatteetaten og Arbeidstilsynet.

I løpet av 2023 ble begge virksomhetene begjært konkurs. Fair Play Bygg tok kontakt med bostyrer i konkursboet, og gjorde bostyrer oppmerksom på lønnskravet til Jan. Bostyrer har senere bekreftet at Jan nå hadde fått pengene sine.

Fair Play Bygg er ein viktig partner

Foto: Thorstein Ihle

Marit Nybø,
Kirkens Bymisjon

Fair Play Bygg Oslo og omegn er ein svært viktig samarbeidspartner for oss i Kirkens Bymisjon. Dei har stor kompetanse om arbeidslivet og eit effektivt samarbeid med partane i arbeidslivet, kontrolletatane og politiske miljø. Både kompetansen, nettverket og det konkrete samarbeidet er til stor nytte for oss i arbeidet med å ivareta og bistå sårbare arbeidstakarar som fell utanfor den offisielle arbeidsmarknaden.

Marit Nybø, avdelingsleiar fattige tilreisande i bymisjonssenteret Tøyenkirken

”

Fair Play Bygg [...] gjorde oppmerksom på lønnskravet til Jan. Bostyrer har senere bekreftet at Jan hadde fått pengene.

“

Budstikka

- Mange sliter med å skaffe seg jobb, og da blir det å starte for seg selv løsningen

Lars Mamen i Fair Play Bygg mener at politiet burde ha mer ressurser til å etterforske konkurser. Foto: Ole Berg-Rusten / NTB

Asker og Bærum Budstikke, 22. oktober 2023

Disse er medlemmer i Fair Play Bygg Oslo og omegn

- Elektromontørenes Forening i Oslo og Akershus
- NELFO Oslo og Omegn
- NELFO - Romerike
- Byggmesterforbundet Region Øst
- Oslo Malermesterlaug
- Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund
- Murmesternes Forening
- Heismontørenes Fagforening
- Bygningsarbeidernes Fagforening, Fellesforbundet avd 600
- Tømrer og Byggfagforeningen, Fellesforbundet avd 601

Støttemedlemmer i Fair Play Bygg Oslo og omegn

- Oslo kommune
- Statsbygg
- Forsvarsbygg
- Opplæringskontoret for tømrerfaget
- Minel Kreativ Elektro Ski AS
- Stolt Elektro
- Gnisten Installasjon AS
- AS Watt
- Lærling Øst AS
- Viken Fylkeskommune
- Fredensborg bolig
- AF Håndverk
- Netel
- UBConnect AS
- NRC group
- Hab Construction AS
- Prosjektmaster AS
- Oslo Håndverks- og Industriforening
- Bane NOR
- Ventilasjons- og blikkenslagerbedriftenes landsforbund, Oslo og Akerhus

- Opplæringskontoret for ventilasjons- og blikkenslagerfaget
- Ing. S. D. Baastad AS
- Byggmesterforsikring AS
- Eltel Networks AS

Andre bidragsytere

- Leithe & Christiansen AS
- BB Elektro Bjørn Bakke AS
- Optimera AS
- Gulbrandsen & Olimb AS
- Asker kommune
- Lørenskog kommune
- LO i Follo
- Mjøndalen Mur og Puss AS
- NELFO Buskerud
- Ellingard AS
- Skaun Advokatfirma
- LO Hallingdal og Ringerike
- Byggfag Drammen – Bærum, Fellesforbundet avd. 614

Bidragsytere og støttemedlemmer til Fair Play Bygg Østfold

- Fredrikstad kommune
- Sarpsborg kommune
- Moss kommune
- Halden kommune
- Byggmesterforbundet Østfold
- Østfold Fagforening Fellesforbundet avd. 851
- NELFO Østfold
- Elektroarbeidernes Fagforening EL & IT – Østfold
- Viken Fylkeskommune
- Frank Kristiansen AS
- Malermester Buer Østfold AS
- Advokatfirmaet Ytterbøl & Co AS

Nyttige lenker

Skatteetaten	https://www.skatteetaten.no/om-skatteetaten/om-oss/forebyggende-arbeid/tettpa-veileder/
Work in Norway	https://www.workinnorway.no/
Arbeidstilsynet	https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsforhold/lonn/minstelonn/
Politiet	https://www.politiet.no/tjenester/tips-politiet/menneskehandel/
Elvirksomhetsregisteret	https://elvirksomhetsregisteret.dsb.no/elreg-ui/
Mesterregisteret	https://www.mesterbrev.no/mesterregister/
ROSA	http://rosa-help.no/
Du kan selvsagt også kontakte oss	Tips til Fair Play Bygg Oslo og omegn: https://fairplaybyggoslo.no/tips-oss/

Fair Play Bygg-kanalene:

<https://fairplaybyggoslo.no>

post@fairplaybyggoslo.no

ostfold@fairplaybyggoslo.no

Lik og følg oss på Facebook: facebook.com/fairplaybygg/

